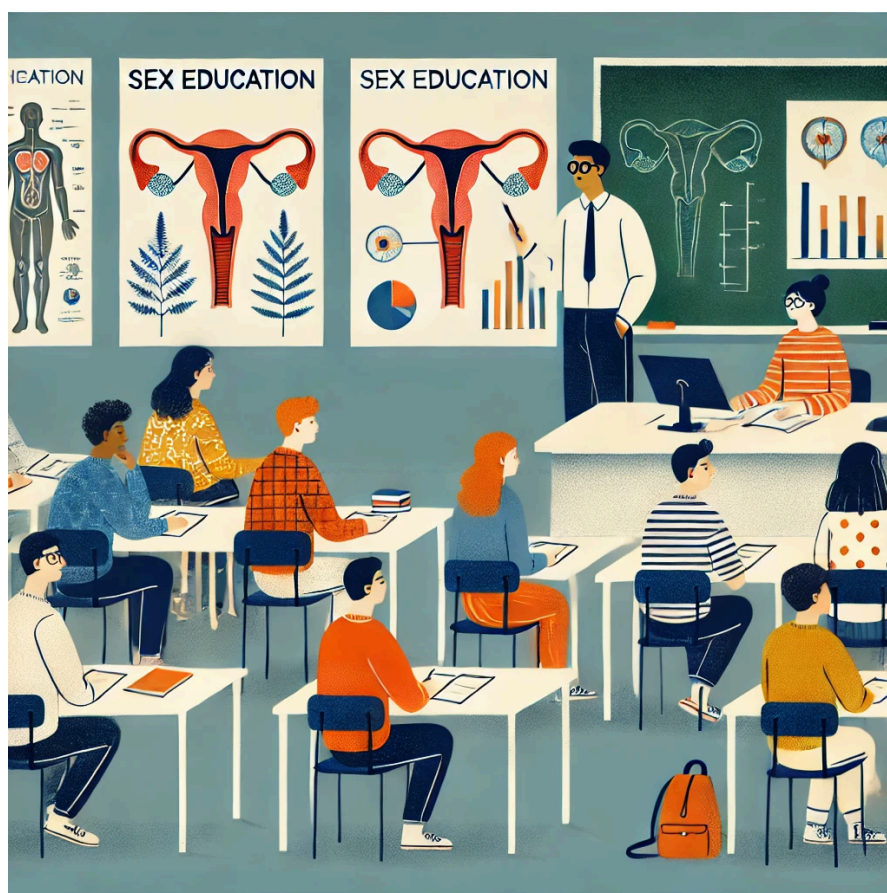

TREBALL DE RECERCA

L'EDUCACIÓ SEXUAL, UNA NECESSITAT IGNORADA

Núria Guerrero i Mestre
Tutors: Mario González i Adrián Ventura
2n de Batxillerat
Curs 2024-2025
Institut Esteve Terradas i Illa

AGRAÏMENTS:

En primer lloc, vull expressar el meu profund agraïment als meus tutors del Treball de Recerca, Mario González i Adrián Ventura, per la seva orientació, implicació i suport constant al llarg de tot el procés d'elaboració d'aquest projecte. Les seves recomanacions i consells han estat essencials per guiar-me en tot moment, i el seu acompanyament ha fet que em sentís escoltada i recolzada. La seva ajuda ha estat indispensable per a realitzar aquest treball.

També vull agrair la col·laboració de l'alumnat de primer d'ESO de l'Institut Esteve Terradas i Illa. Les seves respostes han estat un element fonamental per al desenvolupament de la part pràctica d'aquest treball de recerca, i sense la seva participació, aquest estudi no hauria estat possible.

Finalment, vull dedicar un agraïment especial a totes les persones que han estat al meu costat durant la realització d'aquest projecte. El seu suport i ajuda han estat imprescindibles per afrontar els reptes i finalitzar aquest treball.

ABSTRACT

Castellà:

Este trabajo se centra en la investigación sobre la educación sexual entre los estudiantes de 1º de ESO del Instituto Esteve Terradas i Illa, con el objetivo de evaluar su percepción sobre este tema y mejorar su aprendizaje. La investigación se enfoca en identificar las fuentes de información que utilizan los alumnos, la frecuencia con la que reciben educación sexual si consideran este tema un tabú. También se analiza el nivel de conocimientos del alumnado sobre educación sexual.

La hipótesis que se busca responder es: ¿Es el conocimiento y la formación en educación sexual que reciben los alumnos de 1º de ESO del Instituto Esteve Terradas i Illa insuficiente e incompleta?

El marco teórico aborda el concepto de educación sexual, analizando temas y aspectos necesarios para proporcionar una educación adecuada. Asimismo, se examinan los obstáculos existentes, se define la educación sexual integral y se estudia su enseñanza actual en España. Para alcanzar nuestros objetivos, utilizamos un Kahoot con preguntas sobre educación sexual y un formulario con preguntas más detalladas. Los resultados obtenidos confirman la hipótesis, afirmando que el conocimiento y la formación en educación sexual son, efectivamente, insuficientes e incompletos.

Por último, también a través de los resultados obtenidos de las dos herramientas, se ha podido identificar las áreas de interés y dificultad para los estudiantes, sirviendo de base para desarrollar un juego educativo "EducaSex". El proyecto a través de este juego busca ofrecer una experiencia de aprendizaje más atractiva e interactiva, mejorando así la educación sexual en el aula y fomentando un ambiente en el que se pueda hablar del tema sin tabúes.

Anglès:

This work focuses on researching sexual education among first-year ESO students at the Esteve Terradas i Illa Institute, with the goal of evaluating their perception of this topic and improving their learning. The research aims to identify the sources of information that students use, the frequency with which they receive sexual education, and whether they consider this topic a taboo. It also analyzes the level of knowledge of the students about sexual education.

The hypothesis to be answered is: Is the knowledge and training in sexual education received by the first-year ESO students at the Esteve Terradas i Illa Institute insufficient and incomplete?

The theoretical part talks about what sexual education is, analyzing the topics and aspects necessary to provide appropriate education. It also examines existing obstacles, defines comprehensive sexual education, and studies its current teaching in Spain. To achieve our objectives, we used a Kahoot with questions about sexual education and a survey with more detailed questions. The results confirm the hypothesis, stating that the knowledge and training in sexual education are indeed insufficient and incomplete.

Finally, through the results obtained from the two tools, we have been able to identify areas of interest and difficulty for students, serving as a basis to develop an educational game called "EducaSex." This project, through this game, aims to offer a more attractive and interactive learning experience, improving sexual education in the classroom and creating a place where they can talk about this topic without taboos.

ÍNDEX:

1. INTRODUCCIÓ	1
2. OBJECTIUS	2
3. HIPÒTESI	2
4. METODOLOGIA	3
4.1 Eines per a la part pràctica:	3
4.1.1 Kahoot:	3
4.1.2 Formulari:	4
4.1.3 Prototip de joc educatiu "EducaSex":	4
5. MARC TEÒRIC	5
5.1 L'educació sexual	5
5.2 La importància de tractar tots els components de l'educació sexual	6
5.2.1 Anatomia i fisiologia	6
5.2.1.1 Anatomia	7
5.2.1.2 Fisiologia	8
5.2.2 Identitat i orientació sexual	9
5.2.2.1 Orientació sexual	9
5.2.2.2 Identitat de gènere	10
5.2.3 Comunicació	10
5.2.4 Salut sexual i reproductiva	11
5.2.5 Prevenició de malalties de transmissió sexual	11
5.2.6 Consentiment i drets	13
5.3 A quins reptes s'enfronta l'educació sexual actualment?	13
5.3.1 Cultura i religió	14
5.3.2 Falta d'accés	15
5.3.3 Mites i informació errònia	17
5.3.4 Política	18
5.3.5 Tecnologies	19

5.4 Educació sexual integral	22
5.5 L'estat actual de l'educació sexual a Espanya	23
6. RESULTATS	24
6.1 Resultats del Kahoot	24
6.2 Resultats del formulari	34
7. ENSENYAMENT A TRAVÉS DE LA DIVERSIÓ	37
7.1 Com es juga EducaSex	37
8. CONCLUSIÓ	40
9. WEBGRAFIA	42
10. ANNEX	48
10.1 Tauler d'EducaSex	48
10.2 Cartes d'EducaSex	49
10.2.1 Mites	49
10.2.2 Dret i comunicació	50
10.2.3 Identitat i orientació sexual	51
10.2.4 Prevenió ITS i mètodes anticonceptius	52
10.2.5 Infeccions de transmissió sexual	53
10.3 Formulari	54
10.4 Kahoot	55

1. INTRODUCCIÓ

L'educació sexual és un tema que ha estat amagat durant molt de temps, com si parlar-ne fos un pecat o una cosa vulgar. Actualment, això està començant a canviar, de fet, hi ha molta gent que ja no el considera un tema tabú o vergonyós. També se sap que aquesta educació està començant a aplicar-se a escoles, instituts, cicles formatius, etc., i fins i tot, en alguns països com Alemanya, ja l'han incorporat com una assignatura més dins l'horari escolar. Tot i això, a Espanya, de moment, només es fan alguns tallers o xerrades sobre el tema.

Un dels molts problemes derivats de la manca d'educació sexual són les inseguretats físiques de molts adolescents, provocades pel fet de no tenir el físic que sovint es mostra en pel·lícules, sèries o en el món de la pornografia. Aquest va ser un dels motius pels quals vaig decidir investigar aquest tema.

Aquest treball té com a objectiu millorar l'educació sexual dels estudiants mitjançant l'ús de tècniques més divertides i atractives, com en aquest cas un joc. Avui dia, per captar l'atenció dels adolescents i mantenir-los motivats i compromesos amb el seu aprenentatge, és crucial utilitzar mètodes didàctics, dinàmics i estimulants. A través d'aquest prototip, es pretén oferir una classe amena i formativa que abasti diferents aspectes de l'educació sexual.

2. OBJECTIUS

En el meu treball de recerca, tinc uns quants objectius que m'agradaria complir. A continuació detallo aquests objectius:

1. Obtenir dades sobre les fonts d'informació que utilitzen els estudiants de 1r d'ESO de l'Institut Esteve Terradas i Illa per aprendre sobre educació sexual, i determinar si consideren aquest tema com un tabú o vergonyós de parlar.
2. Informar-me de la quantitat de classes d'educació sexual que reben els alumnes de 1r d'ESO, així com els temes que s'hi tracten i aquells que no s'inclouen en el programa.
3. Analitzar el nivell de coneixement sobre educació sexual dels alumnes de 1r d'ESO.
4. Obtenir informació sobre quins temes relacionats amb l'educació sexual són els que més interessen als alumnes o els que els resulten més difícils.
5. Crear un joc educatiu sobre educació sexual en el qual els estudiants puguin aprendre d'una manera més lúdica i participativa.

3. HIPÒTESI

Aquest treball té com a objectiu investigar la següent qüestió:

Potser el coneixement i la formació d'educació sexual que reben els alumnes de 1r d'ESO de l'institut Esteve Terradas i Illa és insuficient i incomplet?

4. METODOLOGIA

Aquest treball es va dur a terme mitjançant una investigació quantitativa i qualitativa, utilitzant principalment dues eines: un Kahoot i un formulari. Aquests instruments es van implementar per avaluar els coneixements i percepcions de vint-i-cinc estudiants de 1r d'ESO sobre l'educació sexual, a més d'obtenir propostes per millorar aquesta educació en el seu centre educatiu, l'Institut Esteve Terradas i Illa. Més tard, després d'analitzar les respostes obtingudes del Kahoot i del formulari, es va desenvolupar un prototip de joc educatiu anomenat EducaSex, enfocant-se en els temes que els alumnes mostraven més dificultat o interès.

4.1 Eines per a la part pràctica:

4.1.1 Kahoot:

Es va dissenyar un qüestionari interactiu utilitzant la plataforma Kahoot, que incloïa 17 preguntes sobre diversos temes relacionats amb l'educació sexual. Les preguntes abastaven aspectes com les fonts d'informació sobre sexualitat, la freqüència de les classes d'educació sexual, la percepció del tabú sobre el tema, els coneixements sobre infeccions de transmissió sexual (ITS), mètodes anticonceptius i conceptes clau com la identitat i orientació sexual, entre d'altres.

Figura 1: Fotografia del Kahoot realitzat a l'alumnat de 1r d'ESO.

(Font personal)

4.1.2 Formulari:

A més del Kahoot, es va distribuir un formulari que va permetre recollir de manera més detallada les opinions dels estudiants sobre l'educació sexual rebuda, les seves percepcions sobre la suficiència i qualitat d'aquesta, i propostes de millora. Aquest formulari incloïa preguntes obertes i tancades que abordaven la satisfacció dels estudiants amb l'educació sexual impartida i les seves propostes per poder fer canvis o millores.

4.1.3 Prototip de joc educatiu "EducaSex":

El disseny del prototip de joc EducaSex es va basar en els resultats obtinguts al Kahoot i al formulari, amb l'objectiu de fer l'aprenentatge sobre educació sexual més lúdic. EducaSex és un joc de taula dissenyat específicament per a estudiants de 1r d'ESO, que busca oferir una experiència educativa interactiva i divertida.

5. MARC TEÒRIC

5.1 L'educació sexual

Segons la psicòloga Repetto (2022) l'educació sexual no es limita només a transmetre coneixements, sinó que implica el desenvolupament d'habilitats personals essencials per diferents aspectes de la vida sexual. Per exemple, inclou el procés de construir la nostra identitat personal, aprenent a escoltar les nostres pròpies necessitats, a dir que sí i a dir que no, a identificar els nostres desitjos i a descobrir què ens agrada i què no. A través de l'educació sexual, podem explorar les nostres actituds, reflexionar sobre els nostres valors i millorar la manera com ens comuniquem amb els altres.

La sexualitat ha estat un tema tabú i de disputes polítiques, fent que el seu ensenyament tractés simplement d'aspectes biològics, ITS i anticonceptius. Aquest enfocament ha impedit el desenvolupament d'una sexualitat positiva i saludable, ja que falten molts elements claus, com la comunicació i el respecte.

Actualment, és reconeguda com un dret humà universal i en molts països ja està formalitzada com a llei. L'educació sexual implica aprendre sobre el teu cos i com interactuar amb ell i amb les altres persones de manera consensuada, respectuosa i compassiva. Fomenta el desenvolupament de l'autonomia i l'apoderament corporal, per a poder prendre decisions responsables sobre la sexualitat, també promou l'expressió de les emocions, la igualtat de gènere, el respecte per les diferents orientacions sexuals i identitats de gènere (Repetto,2022).

En resum, l'objectiu d'una educació sexual de qualitat és enriquir als individus de coneixements, per a poder viure una vida sexual i emocional plena i saludable, informant-los dels següents temes: salut sexual i reproductiva, dret i comunicació, prevenció de MTS, comunicació, anatomia i fisiologia i identitat i orientació sexual.

5.2 La importància de tractar tots els components de l'educació sexual

Segons un estudi realitzat per Barriuso, Heras i Fernández (2022) actualment gran part dels programes que s'imparteixen en els centres tracten sobre les infeccions sobre transmissió sexual (ITS), ja que actualment es pot observar que hi ha certa relaxació per part de la societat en les mesures sobre aquestes malalties. Un altre tema molt tractat és el dels embarassos no desitjats (END), pel fet que actualment succeeixen en edats molt primerenques, perquè l'edat d'inici de les relacions sexuals s'ha avançat en els últims anys. En últim lloc, les xarxes socials i les tecnologies de l'informació i de la comunicació (TIC) és un altre dels temes tractats en els centres, perquè han permès als adolescents poder accedir molt fàcilment a molta informació sobre sexualitat, la qual sol ser molt diferent de la realitat i contribueix a l'acceleració de les relacions sexoafectives. Per això l'objectiu principal de les xerrades realitzades a les escoles o instituts és fer consciència i desmentir gran part de la informació rebuda d'aquelles fonts.

Ara bé, el problema és que perquè una educació sexual sigui de qualitat ha de tractar molts més temes, ja que parlar només sobre les ITS, els END i les TIC es proporciona un enfocament molt escàs sobre l'educació sexual. Per tant, els temes que s'haurien de tractar per a poder ensenyar correctament als nens/es i joves l'educació sexual són:

5.2.1 Anatomia i fisiologia

Aquesta branca de l'educació sexual tracta sobre el coneixement detallat dels òrgans reproductius tant masculins com femenins, el sistema hormonal i els canvis físics que ocorren durant la pubertat. També inclou l'aprenentatge sobre el cicle menstrual, la fertilització i el desenvolupament fetal. Segons Don Lucas i Fox (2022), entendre l'anatomia i la fisiologia sexual ens permet comprendre millor com funciona el cos humà, i això contribueix tant a millorar la salut com el plaer sexual.

5.2.1.1 Anatomia

Don Lucas i Fox (2022) expliquen que l'anatomia sexual inclou els òrgans externs com la vulva i el penis, i òrgans interns com l'úter i els testicles, tot i que qualsevol part del cos pot ser considerada sexual depenent de com et faci sentir; pot ser la boca, la pell, el cervell, els pits, etc.

L'anatomia sexual es pot dividir en anatomia sexual femenina i anatomia sexual masculina:

· **Femenina:** L'anatomia sexual femenina és complexa i en gran part interna, cosa que ha contribuït al fet que sigui vista com a misteriosa. Les seves parts són:

- **Vulva:** Inclou els llavis majors i menors, i les glàndules de Bartholin per a la lubricació.
- **Clítoris:** Altament sensible amb més de 8.000 terminacions nervioses.
- **Vagina:** Canal muscular que facilita la reproducció i el part.
- **Òrgans interns:** Úter (desenvolupament de l'embrió), ovaris (produeixen òvuls i hormones), trompes de Fal·lopi (fertilització i transport d'òvuls).

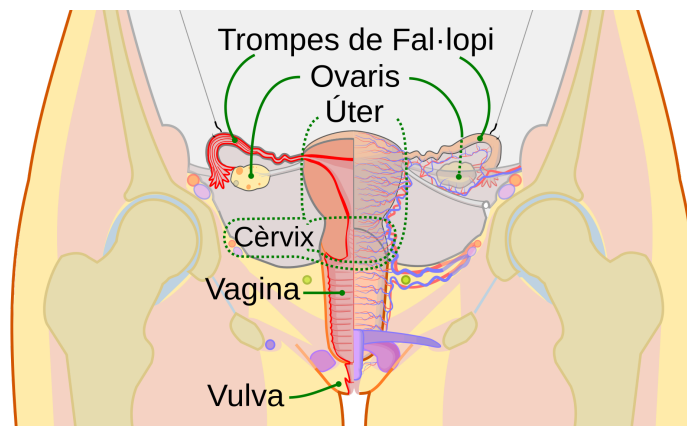

Figura 2: Parts dels genitals femenins externs i interns.

· **Masculina:** Les parts de l'anatomia sexual masculina són:

- **Penis:** Inclou l'arrel, eix i gland i les seves funcions són l'inici de l'orgasme i el transport de semen i orina.
- **Escrot i testicles:** Produeixen espermatozoides i hormones.
- **Òrgans interns:** Epidídim (conducte que transporta espermatozoides als conductes deferents), conductes deferents (transporta espermatozoides madurs a la uretra), vesícules seminals (proporcionen energia pel moviment

de l'espermatozoide), uretra (transport d'orina i semen), glàndula prostàtica (aporten líquid) i glàndules de Cowper (lubriquen).

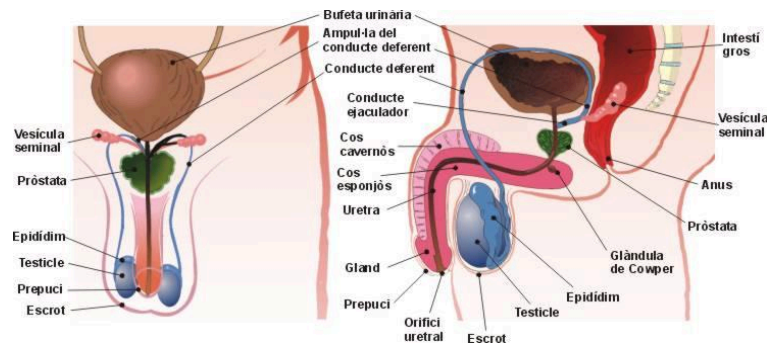

Figura 3: Parts de l'aparell reproductor masculí.

5.2.1.2 Fisiologia

La resposta sexual inclou canvis físics i mentals que afecten al nostre organisme en general (Mas, 2020). Segons Don Lucas i Fox (2022) aquest procés, és conegut com a cicle de resposta sexual i té quatre fases:

- **Excitació:** Activació del sistema nerviós autònom, acceleració del ritme cardíac i respiració, i augment del flux sanguini als genitals.
- **Meseta:** Intensificació del flux sanguini, freqüència cardíaca i respiració. Les dones experimenten una plataforma orgàsmica (estretament de les parets vaginals), i els homes alliberen líquid preseminal, amb espermatozoides sans.
- **Orgasme:** La fase més curta i plaent. Allibera tensió neuromuscular i oxitocina, facilitant el vincle emocional.
- **Resolució:** El cos torna a un estat de calma. Els homes tenen un període refractari en què no responen a estímuls sexuals, la durada del qual varia. Les dones no tenen aquest període, cosa que els permet potencialment tenir múltiples orgasmes.

Don Lucas i Fox (2022) afirmen que actualment gran part de les recerques a les xarxes socials sobre sexualitat estan relacionades amb l'anatomia i la fisiologia sexual, les quals solen ser preguntes sobre la mida del penis, si es pot endarrerir un orgasme, la forma dels llavis vaginals, etc.

5.2.2 Identitat i orientació sexual

Aquest sector s'ocupa de la comprensió de la identitat de gènere i les diverses orientacions sexuals. Es discuteix la diferència entre sexe biològic, identitat de gènere i expressió de gènere, així com les diferents orientacions sexuals com heterosexualitat, homosexualitat, bisexualitat, asexualitat, entre d'altres. Aquest component ajuda a fomentar el respecte i la inclusió de totes les identitats i orientacions.

5.2.2.1 Orientació sexual

Segons la American Psychological Association (2013) l'orientació sexual és una part de la sexualitat que fa referència a una atracció emocional, romàntica, sexual o afectiva cap a persones d'un gènere determinat. Existeixen múltiples formes d'expressar la sexualitat, i cap d'elles hauria de ser motiu de discriminació si es respecten els drets de les persones.

Històricament, l'heterosexualitat ha estat privilegiada com l'única forma vàlida de relació afectiva i sexual, mentre que altres orientacions com l'homosexualitat, bisexualitat i transsexualitat han estat estigmatitzades i penalitzades. Aquest fenomen es denomina heteronormativitat o heterosexualitat obligatòria (Solá, 2020).

Solá (2020) explica que l'acrònim LGTBI+ s'utilitza per referir-se col·lectivament a persones lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals, i el "+" reconeix la diversitat de la sexualitat més enllà d'aquestes categories.

Figura 4: Exemples de tipus d'orientacions sexuals.

5.2.2.2 Identitat de gènere

La identitat de gènere o identitat sexual és la percepció i manifestació personal del propi gènere. És a dir, com s'identifica algú independentment del seu sexe biològic. Aquest procés únic i individual permet a cada persona construir la seva personalitat i sentir-se part de la comunitat (Solá, 2020).

Segons Solá (2020) en néixer, se'ns assigna un sexe i un gènere (masculí o femení) juntament amb una sèrie de comportaments culturalment acceptats. No obstant això, algunes persones no s'identifiquen amb el sexe/gènere assignat en néixer, i a aquestes persones se les anomena persones trans, que inclouen transsexuals, transgènere i persones no binàries.

La identitat de gènere no és el mateix que l'orientació sexual. L'orientació sexual tracta sobre amb qui vols estar, metres que la identitat de gènere tracta de qui ets (Planned Parenthood, 2024).

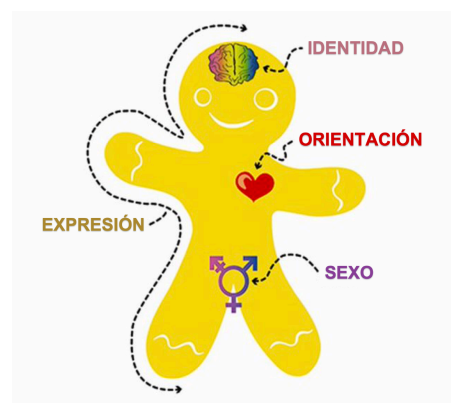

Figura 5: Diferència entre orientació i identitat sexual.

5.2.3 Comunicació

La comunicació és fonamental per al desenvolupament d'una sexualitat sana i responsable, i es pot definir principalment com l'intercanvi i comprensió mútua d'informació, idees, sentiments i actituds. Aquest procés complex és crucial en les relacions humanes i abasta diverses formes de comunicació: verbal, no verbal i física (Pérez, 2021).

En l'àmbit de la sexualitat, la comunicació implica parelles, famílies, professionals de l'educació i la salut, i mitjans de comunicació, sent vital en totes les etapes de la vida. No obstant això, hi ha barreres que dificulten la comunicació efectiva, com ara diferències lingüístiques, contextuals, socials i de percepció, així com problemes en la transmissió d'informació (Pérez, 2021).

Una comunicació efectiva i autèntica requereix ser un mateix i conèixer bé l'interlocutor. Evitar vicis comunicatius com les generalitzacions ("sempre", "mai") i suposicions sobre el que l'altra pensa és fonamental. Expressar sentiments i temors de manera clara i responsable, i verificar la comprensió del missatge, són passos clau per millorar la comunicació. Aprendre habilitats de comunicació pot portar a interaccions més clares i satisfactòries (Pérez, 2021).

5.2.4 Salut sexual i reproductiva

L'educació sexual en aquest cas s'encarrega de proporcionar tota la informació necessària i fins i tot, certs materials perquè els adolescents, joves i adults gaudeixin d'una bona salut sexual i reproductiva, ja que la salut sexual i reproductiva és capaç de permetre un benestar físic, social i mental (UNFPA, 2022).

Tenir una bona educació sobre la salut sexual és necessària, pel fet que ajuda a mantenir una vida amb relacions sanes i satisfactòries, impedit que hi haguin embarassos no desitjats i malalties de transmissió sexual (UNFPA, 2022). També incita a què les persones freqüentin als especialistes mèdics, per a poder assegurar-se de què tenen una bona salut en aquest àmbit sense cap mena de tabú ni perjudici, pel fet que segons el National Institutes of Health (2021) certes malalties venèries presenten símptomes lleus que es poden confondre amb altres malalties com és el cas de la grip.

5.2.5 Prevenció de malalties de transmissió sexual

Tota la vida els humans hem estat exposats a malalties de transmissió sexual i gràcies a aquest tipus d'educació, podem aprendre i obtenir la informació imprescindible per a poder protegir-nos d'elles, saber els símptomes que causen i com podem enfrontar-les en el cas de patir-les.

Aquestes malalties es poden transmetre de forma oral, anal, vaginal i fins i tot a través de fluids com la saliva, la llet materna, el semen, la sang i les secrecions vaginals. El mètode més segur per a evitar aquestes malalties, seria en principi no practicar el sexe, però també hi ha una altra mesura, la qual és practicar el sexe segur, utilitzant anticonceptius com els preservatius masculins i femenins i/o les

barreres bucal (làmines de làtex, per dur a terme el sexe oral vaginal), les quals impedeixen que hi hagi contacte dels fluids i la pell (Mayo clinic, 2024).

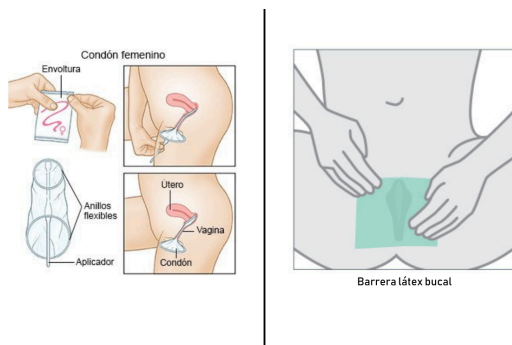

Figura 6: Aplicació del preservatiu femení i la làmina de làtex.

Figura 7: Aplicació del preservatiu masculí.

El doctor díaz (2024) menciona que les MTS (malalties de transmissió sexual) més comunes són les causades per virus com el VIH, el VPH i l'herpes genital i les causades per bacteris com la gonorrea, la clamídia i la sífilis. Algunes d'aquestes malalties es poden tractar amb antibiòtics i vacunes, però altres com el VIH i l'herpes genital no tenen tractament i l'única solució és controlar-les amb medicaments, per minimitzar els símptomes i impedir la seva evolució.

Segons MedlinePlus (2024) els principals símptomes que causen les MTS són flux vaginal d'olor, color o textura diferent de l'habitual, dolor, protuberàncies rares, granellades, inflor, ardor a l'orinar, sagnat dels genitals i picor o sensació d'ardor. El problema d'aquests símptomes és que es poden confondre amb altres malalties, per tant, la millor opció és anar al metge per fer-se una revisió.

Figura 8: Principals símptomes que causen les MTS.

5.2.6 Consentiment i drets

Segons Cuesta (2023), el consentiment és fonamental en la sexualitat, ja que és un acord mutu entre persones per tenir relacions. La comunicació clara i honesta és clau per assegurar el consentiment en totes les activitats sexuals. Respectar els límits personals és essencial, ja que totes les persones tenen dret a decidir què fer en l'àmbit sexual. Obligar algú a participar en pràctiques sexuals sense el seu consentiment constitueix un delictes greu, com l'agressió sexual o la violació.

El consentiment ha de ser lliure de pressió i reversible, tots tenen dret a canviar d'opinió en qualsevol moment i a establir límits sobre el seu propi cos.

Les lleis protegeixen aquells que no poden consentir, com persones sota la influència de drogues o alcohol, menors d'edat, i estableixen l'edat de consentiment per protegir els joves. És vital respectar i entendre el consentiment per mantenir relacions sexuals saludables i legals (Cuesta, 2023).

5.3 A quins reptes s'enfronta l'educació sexual actualment?

D'ençà que l'educació sexual va començar, ja es va trobar amb un obstacle, el qual és l'educació sexual informal.

L'educació sexual segons d'on o de qui vingui pot ser formal o informal. L'informal és la que ocorre entre amics, família o a través de consultes en bibliografia o en la web. També s'obté veient pel·lícules, escoltant cançons, i en converses amb adults. Aquest tipus d'educació mostra una tendència a reproduir mites, pors i culpes. Per a contrarestar aquestes tendències, és necessari que l'educació sexual es doni en la quotidianitat, no solament en una classe, ja que si els joves tenen alguna curiositat o pregunta sobre aquest tema no transcorrin a aquestes fonts informals, que els poden donar informacions errònies. Per això, els mestres han d'adquirir un coneixement formal sobre temes de sexualitat per a evitar els errors causats per l'educació informal.

Per tant, perquè l'educació sexual sigui formal ha de ser impartida per persones preparades específicament en el tema. Aquest tipus d'educació proporciona coneixements amplis i profunds basats en l'evidència científica i estimula el pensament crític respecte a les valoracions socials i morals que envolten al tema, sense emetre judicis de valor (Villalobos, 2019).

Actualment, la sexualitat està començant a deixar de ser un tabú, encara que continua enfrontant-se a obstacles com: l'educació sexual informal, els mites, les cultures, les religions, la discriminació i la falta d'informació i recursos, com en el cas dels països no desenvolupats. A part, per culpa de l'actualitat l'educació sexual també ha de lluitar contra les noves tecnologies.

Tots aquests reptes dificulten una formació integral i efectiva d'educació sexual. Aquests desafiaments varien segons el context cultural, social i econòmic, i poden agrupar-se en les següents categories:

5.3.1 Cultura i religió

La cultura i la religió juguen un paper crucial en la manera de com s'aborda l'educació sexual en diferents societats. Aquestes influències poden determinar què s'ensenya, com s'ensenya i qui està involucrat en l'ensenyament.

Per exemple, en el cas de la cultura Amish, una comunitat religiosa cristiana que resideix actualment als Estats Units, Canadà i Mèxic, viu en un món paral·lel a l'actual, és a dir, viuen en un món sense tecnologies i amb una filosofia de vida i regles exclusives per a la seva comunitat (Rodríguez, 2023). En el marc educatiu de la comunitat Amish, els nens solen assistir a escoles-parròquies Amish on un professor s'encarrega d'educar-los. Els nens Amish no reben educació sobre ciències, esports, tecnologies ni educació sexual, ja que la comunitat té un enfocament conservador i tradicional. L'educació sexual no l'ensenyen, sinó que només es parla en família per preparar-los abans del matrimoni (Maestro, 2019).

Figura 9: Família amish.

Un altre exemple és la religió dels jueus "el judaisme". En aquesta religió el sexe és un tabú, només és apropiat en un context matrimonial, més enllà d'això, no se'n parla. Per aquest motiu, ha estat molt difícil per a la gent tenir algun tipus de diàleg sobre el tema.

La majoria dels nens són educats en escoles religioses especials, on reben molt poca o nul·la educació sexual. Aquest silenci crea una barrera de vergonya sobre qüestions relacionades amb el sexe. I aquells que busquen educar-se per si mateixos sobre el tema poden ser vists com a rebels.

En aquestes comunitats només hi ha manuals escrits per a les núvies i els nuvis, amb l'objectiu de guiar-los en el tema de la intimitat de la vida matrimonial, però empren una terminologia al·legòrica, vaga, i no ofereixen instruccions explícites de com es mantenen les relacions sexuals (BBC, 2013).

En conclusió, la cultura i la religió influeixen significativament en l'educació sexual. Com és el cas de la comunitat Amish i en el judaisme, que tenen un enfocament conservador i tradicional que limita l'ensenyament d'aquest tema, restringint-lo a converses familiars o manuals per a matrimonis, reflectint els seus valors i creences específiques sense anar més enllà.

5.3.2 Falta d'accés

Actualment, en molts països del nostre món no hi ha cap mena d'educació sexual, la qual cosa es pot veure clarament reflectida en el nombre d'ITS i embarassos adolescents que hi ha en aquests països amb pobresa i sense educació escolar.

Cada any, 21 milions d'adolescents (dones de 15 a 19 anys) es queden embarassades i 12 milions donen a llum en països en desenvolupament. D'aquests embarassos, 10 milions no són intencionats, cosa que provoca complicacions durant la gestació i el part, que són les principals causes de mort en adolescents. Les adolescents embarassades s'enfronten a majors riscos de salut, com eclàmpsia¹, endometritis puerperal² i infeccions sistèmiques, i els seus nadons tenen més

---

¹ Eclàmpsia: Complicació greu de l'embaràs que implica hipertensió arterial i convulsions.

² Endometritis puerperal: Infecció de l'úter

probabilitats de néixer amb baix pes, prematurs o amb problemes greus (Marino, 2021).

Figura 10: Adolescent embarassada.

La mortalitat adolescent afecta especialment a comunitats marginades, amb altes taxes de matrimoni infantil i manca d'accés a educació i mètodes anticonceptius. Moltes adolescents no coneixen els anticonceptius o no entenen com obtenir-los i utilitzar-los i, en cas de fer-ho, han de fer front a barreres legals, com el requisit de ser majors d'edat o estar casades, el possible rebuig dels treballadors sanitaris i la manca de recursos econòmics. (Marino, 2021).

Com que no tenen accés a mètodes anticonceptius ni a mètodes de protecció, les xifres d'ITS en aquests països són molt elevades, podent causar greus conseqüències si no es tracten, incloent-hi infertilitat i major risc de VIH. En el cas de les dones, elles són més vulnerables biològicament i poden transmetre aquestes infeccions als seus fills, causant deformacions o fins i tot la mort del nadó. Com que són països pobres i marginats, no tenen gairebé accés a tractaments contra aquestes malalties, augmentant significativament la taxa de mortalitat (Linde, 2019).

És crucial abordar aquestes mancances mitjançant l'educació sexual integral i l'accés universal a mètodes de protecció per millorar la salut reproductiva i reduir les desigualtats en aquests països.

5.3.3 Mites i informació errònia

Malgrat l'accés massiu d'informació de la qual disposem gràcies a internet, encara persisteixen mites i creences errònies sobre la sexualitat que condicionen la nostra vivència sexual. Aquesta informació inadequada, basada en patrons masculistes o sense fonaments científics, pot afectar qualsevol persona, però especialment els joves, fent de l'educació sexual una eina clau per contrarestar-ne els efectes nocius (Formació Psicològica, 2017)

A través de programes realitzats per la formació psicològica s'ha observat que molts d'aquests mites es perpetuen al llarg de les generacions. Els mites més comuns i més escoltats són (2017):

- La creença que la primera vegada que es realitza l'acte sexual amb penetració no hi ha possibilitat d'embaràs i sempre fa mal.

Clarament, això és mentida. La probabilitat d'embaràs en la primera relació sexual existeix, igual que en les altres, si no s'utilitza un mètode anticonceptiu eficaç. A més, la primera relació sexual no ha de fer necessàriament mal. La vagina és una estructura elàstica i capaç d'adaptar-se a qualsevol mida de penis. El dolor pot sorgir per nerviosisme, ansietat o por, que disminueixen la lubricació (Formació Psicològica, 2017).

- La penetració és la pràctica sexual més plaent.

Hi ha moltes pràctiques sexuals que poden ser igual de plaents, com la masturbació o el sexe oral. La satisfacció sexual depèn dels gustos i les preferències de cada persona (Formació Psicològica, 2017).

- La mida del penis sí que importa per donar plaer.

La mida del penis és un altre tema envoltat de mites. Es creu erròniament que un penis gran s'associa amb més potència sexual i plaer. Tanmateix, la mida és secundària en termes de satisfacció sexual. L'important és la funcionalitat del penis, és a dir, la seva capacitat per complir amb la seva funció plaent i reproductiva (Formació Psicològica, 2017).

- L'home ha de portar la part activa de la relació sexual.

Aquesta creença és un altre mite influenciat per la cultura de gènere. Tant homes com dones tenen els mateixos drets sexuals i poden adoptar el rol que desitgin en la relació (Formació Psicològica, 2017).

- La marxa enrere.

La "marxa enrere" és un altre mite perillós. Pensar que aquesta pràctica és un bon mètode anticonceptiu és erroni i arriscat, ja que el líquid preseminal pot contenir espermatozoides, causant l'embaràs i també no protegeix contra les MTS (Formació Psicològica, 2017).

En conclusió, la perpetuació de mites sobre sexualitat, basats en informació inadequada i creences sense fonaments científics, destaca la importància d'una bona educació sexual. Mitjançant una formació adequada i contínua, es poden desmuntar aquestes creences errònies, promovent una vivència sexual més saludable i informada.

5.3.4 Política

L'educació sexual és un tema que ha estat objecte de debat en moltes societats i cultures arreu del món. La manera com s'ensenya i s'aborda varia d'un lloc a l'altre, però el que és comú en totes les societats és que és un tema considerat tabú. En la majoria de les societats, sovint se li dona molt poca importància a l'educació sexual, fet que resulta en casos d'embarassos no desitjats, malalties de transmissió sexual i altres problemes relacionats amb la sexualitat.

La influència de la política en l'educació sexual és significativa i pot determinar la forma, el contingut i la implementació dels programes d'educació sexual a les escoles. Per exemple, en el cas dels governs conservadors, els quals defensen els valors socials tradicionals i s'oposen ferotgement als canvis i les innovacions (significados, 2024) estant, permanentment, exercint una dura oposició a qualsevol avenç en aquesta àrea: divorci, avortament, anticoncepció, homosexualitat, feminisme, etc. (Garcia, 2019). Per als governs conservadors, l'educació sexual incita als adolescents a tenir relacions sexuals, per tant, la millor opció per a ells és

que aquests temes es tractin en família “no a les escoles” o directament promoure l’abstinència fins al matrimoni. Però s’ha demostrat que aquests mètodes no són efectius, sinó que tenen conseqüències terribles com l’embaràs d’adolescents i les malalties de transmissió sexual, ja que els joves compten amb poca o cap informació per prendre decisions relacionades amb la seva vida sexual (Londoño et al., 2020).

En el cas dels governs progressistes, segons Barchilón, (2021) ells defensen l’ensenyament de l’educació sexual en l’àmbit escolar, i fins i tot en alguns casos defensen l’educació sexual integral, és a dir, implantar l’educació sexual com una assignatura més a les escoles i instituts, començant a parlar sobre sexualitat des de primària fins a la joventut i abastant tots els temes de l’educació sexual com la identitat de gènere, l’orientació sexual, el consentiment i la prevenció de malalties de transmissió sexual (MTS), el dret, etc. D’aquesta manera s’ensenyen habilitats, actituds i valors perquè tothom pugui gaudir d’una sexualitat sana, digna i basada en el respecte.

L’educació sexual és vital per al benestar dels joves i és crucial que la societat garanteixi l’accés a una educació sexual completa i respectuosa per a tots.

5.3.5 Tecnologies

Actualment, la tecnologia i les noves formes de comunicació són una de les variables que més han condicionat la composició de la societat actual. Han anat cobrant protagonisme de manera gradual i sense descans. D’aquesta manera s’han convertit en protagonistes en el terreny de l’oci, l’alimentació i, per descomptat, la sexualitat (Rodríguez 2022). El problema és que depèn de cadascú que l’aparició dels nous mitjans suposi un àmbit positiu o negatiu (Fernández, 2018, p.8).

La tecnologia ha posat al nostre abast una quantitat immensa de continguts relacionats amb la sexualitat, com informació o espais de debat virtuals, com pel·lícules amb una enorme càrrega sexual i sense cap mena de censura. L’absència de censura ha contribuït a posar fi a molts tabús, però ha generat molts altres. Sense anar més lluny, les anàlisis que s’han fet sobre cinema de contingut

adult revelen que les escenes que es roden poc o res tenen a veure amb la realitat i en moltes la dona és tractada com un objecte (Rodríguez 2022).

En el cas d'internet es poden trobar tota mena d'informació, tan correcta i útil, com totalment incorrecta o distorsionada. Si els adolescents no reben informació sobre els temes que els interessin, com és la sexualitat en aquest cas, a través de les seves fonts d'informació tradicionals, acaben recorrent a buscar en altres llocs, i aquí és on internet cobra una gran importància. El problema arriba quan aquest cercador no resol totes les dubtes, o la informació que troba no és la més adequada per respondre les preguntes que tenen els nostres joves. Segons dades de 2015 amb estudiants del País Basc i Navarra, dins dels temes més buscats a internet, la sexualitat es trobava entre els primers juntament amb temes de nutrició, addiccions i salut mental (Fernández, 2018, p.8-23).

La principal font a la qual molts adolescents acaben recorrent com a únic referent d'educació sexual si no tenen més fonts o no saben on poden buscar, és la pornografia. Això pot produir una gran distorsió del que és la sexualitat, fent que els adolescents assumeixin la violència o el contingut sexual al qual estan exposats a través d'aquest mitjà com una cosa normal, també pot provocar complexos, manca d'autoestima, podent arribar a alterar la salut mental de molts d'ells, arribant a produir trastorns de l'alimentació, depressió o baixa autoestima (Fernández, 2018, p.25).

Una altra preocupació que podem trobar per l'ús de la tecnologia en aquest àmbit és estar exposat a més riscos pel fet d'estar online, és a dir, estar exposat a rebre propostes sexuals per part de desconeguts i fins i tot a que augmenti el risc de patir abusos sexuals (Fernández, 2018, p.26):

- **Sexting:**

El sexting es refereix a l'acte d'enviar textos, fotografies i vídeos amb contingut de cert nivell sexual, preses o gravades pel protagonista mitjançant el telèfon mòbil. El sexting pot resultar útil en la vida sexual, ja que expressa un joc de seducció entre dos individus, els quals en el moment d'enviar i rebre imatges, textos o vídeos eròtics estimulen la seva imaginació incrementant el desig sexual. Aquesta pràctica pot ser considerada per algunes persones com una relació sexual traslladada a la

pantalla del dispositiu mòbil. No obstant això, existeixen diferents riscos a l'hora de dur a terme aquesta pràctica, ja que el material amb temàtica sexual pot acabar en mans no desitjades i ser difós de forma molt fàcil i àmplia, de manera que el remitent inicial perd totalment el control sobre la difusió d'aquests continguts (Nery 2018).

- **Grooming:**

Una altra de les pràctiques tecnològiques que ha tingut un fort impacte sobre la sexualitat, principalment en menors d'edat, és el grooming, definit com la forma en què algunes persones s'acosten a nens i joves per guanyar la seva confiança, crear vincles emocionals i poder abusar d'ells sexualment. Amb freqüència, el groomer (persona que busca fer mal al menor) utilitza mitjans tecnològics com xarxes socials per iniciar el vincle, oferint comprensió i consells al mateix temps que van obtenint informació o imatges del menor en situacions sexuals o pornogràfiques. L'obtenció d'aquestes imatges és fonamental per controlar i espantar el nen, tenint com a objectiu en un futur, aconseguir establir contacte físic sexual amb el menor o introduir-lo en ambients d'explotació sexual i prostitució (Nery 2018).

- **Aplicacions per lligar:**

Finalment, les tecnologies ens proporcionen aplicacions per lligar. Gràcies a aquestes aplicacions o pàgines podem conèixer els gustos d'un bon grup de persones i decidir si el que ens presenten encaixa amb el que busquem. A partir d'aquest tipus de tecnologies és molt més fàcil que trobem una persona afí a nosaltres. La part dolenta és que no sempre en els perfils d'aquestes aplicacions la persona diu la veritat. També passa que és molt més complicat conèixer l'altre i poder posar en pràctica les nostres habilitats socials (Rodríguez 2022).

En resum, la tecnologia ha transformat profundament la manera en què abordem la sexualitat avui dia, oferint accés a una enorme varietat d'informació i interaccions que abans eren impensables. Tot i els beneficis evidents, com la facilitat d'accés a recursos educatius, el desenvolupament de pràctiques com el sexting i els riscos associats, com el grooming, subratllen la necessitat urgent d'educar i protegir els joves en l'era digital.

5.4 Educació sexual integral

La UNESCO (2023) menciona que l'educació sexual integral o també coneguda com a ESI consisteix en un procés d'aprenentatge i ensenyament sobre els aspectes emocionals, socials, cognitius i físics. El seu principal objectiu és proporcionar als nens i joves coneixements, actituds, capacitats i valors que els deixin viure una vida amb bona salut, dignitat i benestar i que enfoquin la sexualitat, el cos humà, la pubertat, les relacions i la família com una cosa positiva. La ESI es pot dividir en tres temes principals: el comportament social i cultural, el comportament sexual i la salut sexual. Dins d'aquests principals temes entren altres qüestions com els rols de gènere, les ITS (infeccions de transmissió sexual), la sexualitat, la igualtat, anticonceptius, l'embaràs, etc.

L'educació sexual integral es comença a aplicar en els alumnes d'infantil fins als de batxillerat, ensenyant-los a desenvolupar relacions socials i sexuals respectuoses i a protegir els seus drets al llarg de la vida. Aquesta educació s'adapta a l'edat i l'etapa dels nens i joves. Als més petits els ensenyen conceptes més fàcils com el respecte, l'amabilitat, la confiança, l'entorn familiar, el desenvolupament humà, en canvi, als més grans els presenten temes més difícils com la violència de gènere, les ITS, l'embaràs i el consentiment en una relació sexual, etc (Barchión, 2021).

Segons Barchilón (2021), perquè l'educació sexual sigui integral, no només fa falta que sigui científica, democràtica, verdadera i que proporcioni el plaer i el benestar, sinó que també s'ha d'impartir en tota la població d'un país, concretament en els nens i joves i en els centres educatius. Però hi ha un problema, i és que no en tots els països es realitzen tots aquests aspectes necessaris, com és el cas d'Espanya, ja que aquest país treballa la sexualitat de forma separada a través de cada regió i també perquè se centra principalment en la prevenció, deixant de costat a temes tan importants com la integralitat. En comparació amb altres països com Grècia, França, Bèlgica, Portugal, Irlanda i molts més que van incloure en les seves lleis educatives l'educació sexual integral com una assignatura obligatòria.

5.5 L'estat actual de l'educació sexual a Espanya

En l'actualitat l'educació sexual a Espanya està integrada en el sistema educatiu dins de la Llei Orgànica d'Educació 2020 (LOMLOE). Permeten l'ensenyament de l'educació sexual a primària, secundària i batxillerat (Lameiras, 2022). Segons el butlletí oficial de l'estat (2022) l'actual llei ha introduït canvis importants amb l'objectiu d'adaptar el sistema educatiu als reptes i enfrontaments del segle XXI, d'acord amb els objectius de la Unió Europea i la UNESCO (p.1). Però si ens fixem bé això en el marc de l'educació sexual no és veritat, ja que la UNESCO diu que l'educació sexual hauria de ser integral, és a dir, com una assignatura obligatòria en les escoles, i en el butlletí oficial de l'estat (2022) està redactat que l'educació sexual en les escoles es tracta d'una forma transversal, és a dir, que no s'imparteix en una matèria específica, no garantint una implementació efectiva (p.7).

Si anem cap enrere, a la Llei Orgànica General del Sistema Educatiu (LOGSE) de 1990, ens podem adonar que aquesta llei també va abordar l'educació sexual de manera transversal, cosa que va resultar una implementació inconsistent a causa de la falta de formació dels docents (Lameiras, 2022).

I dit això, podem afirmar que actualment estem gairebé igual que amb la llei del 1990?

Pensem en una cosa, com que l'educació sexual es tracta en totes les matèries, podríem dir que tots els professors haurien de tindre en grau sobre aquesta matèria per poder ser una bona font d'ensenyament de cara als alumnes, però és això el que està passant actualment?

Segons un estudi realitzat, a Espanya el nivell de formació del professorat en educació sexual és insuficient i limitat, fet que evidencia una absència de la capacitat necessària per a realitzar intervencions eficaces sobre aspectes relacionats amb la sexualitat. De la mateixa manera, les possibilitats per a la formació o capacitat inicial del professorat són molt reduïdes.

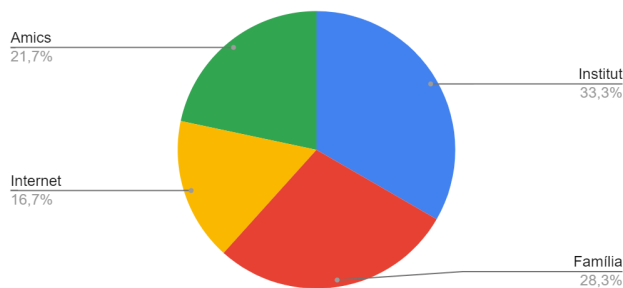
Hi ha evidències de què la capacitat del professorat s'ha enfortit i ampliat. No obstant això, encara hi ha una gran quantitat de docents que manquen de confiança i de formació per a realitzar un ensenyament de la sexualitat adequat. Per tant, és essencial continuar invertint en formació pels docents, per a garantir la qualitat de l'ensenyament de la sexualitat dins de les aules (Fernández et al., 2023, p.3).

6. RESULTATS

6.1 Resultats del Kahoot

A través del Kahoot realitzat en una de les classes de 1r d'ESO de l'Institut Esteve Terradas i Illa, he pogut avaluar el nivell actual d'educació sexual dels alumnes de 1r d'ESO del centre, basant-me en els resultats obtinguts.

D'on has rebut més informació sobre educació sexual?

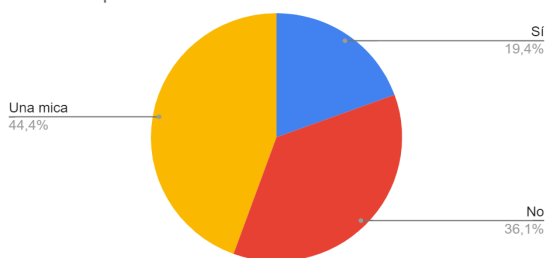
Gràfic 1: Gràfic sobre les fonts principals d'informació sobre educació sexual. En blau, l'institut. En vermell, la família. En groc, l'internet. En verd, els amics.

La primera pregunta plantejada als estudiants era quina era la font principal d'on obtenien informació sobre sexualitat. Aquesta pregunta és clau per determinar si els seus coneixements provenen de fonts fiables o no.

Els resultats mostren que el 33,3% dels estudiants reben informació a través de l'institut, fet que és positiu, ja que aprenen de professionals de l'educació sexual. Un 28,3% obté els seus coneixements gràcies a la família. Un 21,7% indica que la informació prové dels amics, mentre que el 16,7% afirma obtenir-la d'internet. Aquesta última font és la més preocupant, ja que sovint conté informació errònia i contradictòria que pot confondre els adolescents.

És important destacar que aquesta pregunta permetia una selecció múltiple, de manera que els estudiants podien marcar més d'una resposta.

Penseu que l'educació sexual encara és un tabú?

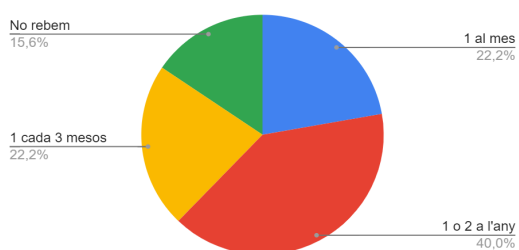

Gràfic 2: Gràfic sobre la percepció de l'educació sexual com a tabú. En blau, representa aquells que consideren que sí que és un tabú; en vermell, els que creuen que no ho és; i en groc, els que opinen que ho és, però només una mica.

Segons el gràfic de la segona pregunta, un 44,4% dels estudiants considera que l'educació sexual encara és una mica tabú. Un 36,1% pensa que ja no ho és, mentre que un 19,4% afirma que definitivament sí que és un tabú. Aquest últim resultat és especialment negatiu, ja que indica que l'educació sexual encara no és tractada amb la normalitat necessària.

Cal aclarir que aquesta pregunta és de selecció múltiple, per tant, els estudiants podien triar més d'una resposta.

Cada quant de temps rebeu una classe sobre educació sexual a l'institut?

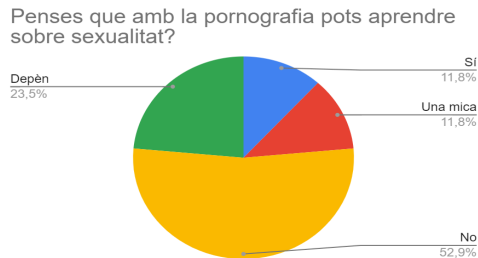
Gràfic 3: Gràfic sobre la freqüència amb què els estudiants reben classes d'educació sexual a l'institut. En blau, una classe al mes. En vermell, una o dues classes a l'any. En groc, una classe cada tres mesos. En verd, cap classe.

Aquesta pregunta ens permet determinar si els estudiants de 1r d'ESO del centre reben la quantitat de classes necessària per adquirir una base sòlida d'informació sobre educació sexual.

Pel que fa a la freqüència de les classes d'educació sexual, observem que un 40,0% dels estudiants reben una o dues classes a l'any, fet que és preocupant, ja que aquest nombre de sessions és insuficient per abordar adequadament tots els temes relacionats amb l'educació sexual. Un 22,2% dels alumnes reben una classe al mes,

i un altre 22,2% rep una classe cada tres mesos. Finalment, un 15,6% dels estudiants afirmen que no reben cap classe d'educació sexual durant el curs escolar.

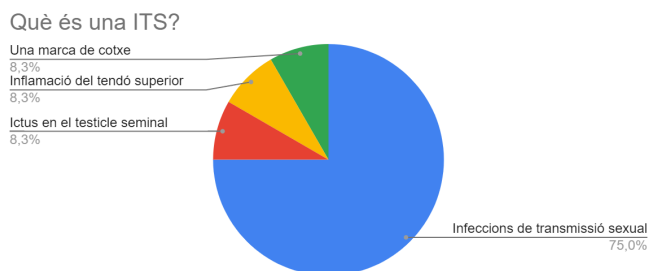
Cal destacar que aquesta pregunta permetia una selecció múltiple, de manera que els estudiants podien triar més d'una opció.

Gràfic 4: Pregunta sobre si es pot aprendre sexualitat a través de la pornografia. En blau, sí que es pot aprendre. En verd, depèn. En vermell, una mica. En groc, no.

En observar el gràfic, es pot veure que un 52,9% dels alumnes consideren que la pornografia no és una bona font per aprendre sobre sexualitat. Un 23,5% opina que "depèn", pel fet que dins del món de la pornografia es poden trobar continguts molt diversos, alguns dels quals poden representar una relació sexual sana i real, mentre que altres ofereixen una imatge distorsionada i irreal. Les respostes "una mica" i "sí" van rebre un 11,8% dels vots cadascuna.

Cal ressaltar que aquesta pregunta era de selecció múltiple, de manera que l'alumnat podia marcar més d'una opció.

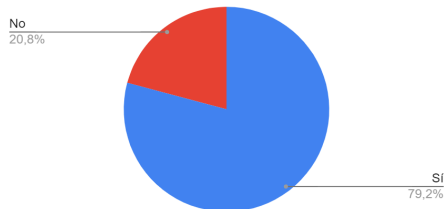

Gràfic 5: Gràfic sobre el coneixement de les sigles ITS. En blau, Infeccions de Transmissió Sexual; en vermell, Ictus en el Testicle Seminal; en groc, Inflamació del Tendó Superior; i en verd, una marca de cotxe.

Els resultats de la quarta pregunta mostren que un 75% dels estudiants han seleccionat la resposta correcta, identificant les ITS com Infeccions de Transmissió Sexual. Tanmateix, un 8,3% creu que una ITS és un ictus en el testicle seminal, un

altre 8,3% pensa que es tracta d'una inflamació del tendó superior, i un 8,3% afirma que una ITS és una marca de cotxe.

Abans de tenir una relació sexual has d'explicar a l'altra persona si tens una ITS?

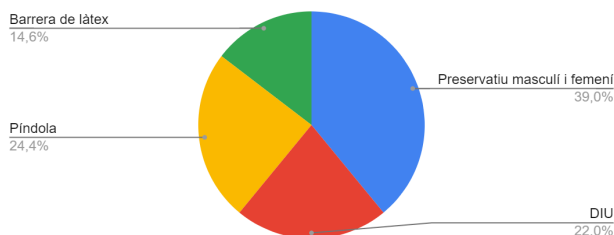

Gràfic 6: Gràfic sobre si és necessari informar de la presència d'una ITS abans d'una relació sexual. En blau, els que consideren que sí que s'ha d'informar. En vermell, els que creuen que no cal fer-ho.

Aquest cinquè gràfic mostra els resultats sobre si cal comunicar la presència d'una ITS abans de mantenir una relació sexual. Els estudiants havien de respondre simplement amb "sí" o "no". Els resultats indiquen que un 79,2% dels alumnes han seleccionat la resposta correcta, afirmant que sí que s'ha d'informar. No obstant això, un 20,8% ha optat per la resposta incorrecta, considerant que no cal dir-ho.

Tot i que és un percentatge menor, aquesta equivocació és significativa, ja que no informar a la teva parella sobre la presència d'una ITS pot tenir greus conseqüències. Existeix el risc de trencament del preservatiu, el que podria resultar en un contagi, i és fonamental que la teva parella tingui aquesta informació per decidir si vol continuar amb la relació malgrat la infecció.

Quines són barreres de les ITS?

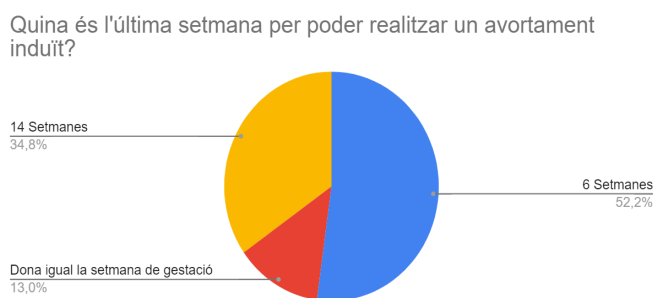
Gràfic 7: Gràfic sobre les barreres de protecció per a les ITS. En blau, el preservatiu masculí i femení. En vermell, el DIU. En groc, la píndola. En verd, la barrera de làtex.

En aquesta pregunta sobre les barreres efectives contra les ITS, hi havia dues respostes correctes: el preservatiu masculí i femení, i la barrera de làtex. Els preservatius van ser la resposta més votada, amb un 39,0% dels alumnes encertant. No obstant això, la barrera de làtex va rebre el percentatge més baix de vots, amb

només un 14,6%. Pel que fa a les respostes incorrectes, un 24,4% dels estudiants van escollir la píndola i un 22% el DIU.

Aquest resultat és preocupant, ja que mostra una manca de coneixement sobre les mesures de protecció contra les ITS, un tema crucial per prevenir infeccions que poden afectar greument la salut, incloent-hi malalties greus com la SIDA, que poden tenir conseqüències per a tota la vida o fins i tot ser mortals.

Cal destacar que aquesta pregunta era de selecció múltiple, per la qual cosa els estudiants podien triar més d'una resposta.

Gràfic 8: Fa referència a la pregunta de quina és l'última setmana en què es pot realitzar un avortament induït.

Els resultats mostren que un 52,2% dels alumnes creuen incorrectament que es pot avortar fins a les 6 setmanes de gestació. La resposta correcta, que indica que l'avortament és possible fins a les 14 setmanes, només va ser escollida pel 34,8% dels participants. A més, un 13,0% dels alumnes consideren erròniament que es pot avortar en qualsevol moment de la gestació, sense importar el nombre de setmanes.

Aquests resultats són preocupants, ja que només una minoria del 34,8% va identificar correctament la resposta. És essencial tenir un coneixement precís sobre l'última setmana en què es pot realitzar un avortament, ja que això és fonamental per prendre decisions informades i segures. Conèixer els límits legals i les consideracions ètiques del procediment permet garantir que es compleixin les normatives vigents i que es minimitzin els riscos associats.

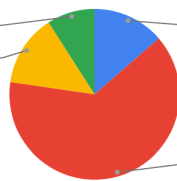
Sabeu que és la pastilla del dia de després?

Anticonceptiu que es pot prendre sempre i causa molts efectes secundaris.

9,1%

Anticonceptiu que no causa molts efectes secundaris.

13,6%

Anticonceptiu normal i corrent.

13,6%

Anticonceptiu d'emergència contra l'embaràs, després d'una relació sexual.

63,6%

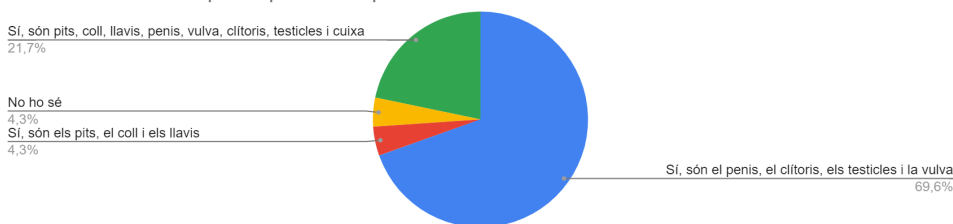
Gràfic 9: Sobre què és la pastilla de l'endemà. En color vermell és un anticonceptiu d'emergència contra l'embaràs, després d'una relació sexual. En blau és un anticonceptiu normal i corrent. En groc és un anticonceptiu que no causa molts efectes secundaris. En color verd és un anticonceptiu que es pot prendre sempre i causa molts efectes secundaris.

Conèixer la pastilla de l'endemà és crucial per al seu ús responsable, ja que és un mètode anticonceptiu d'emergència que prevé embarassos no planificats si s'utilitza correctament. És important entendre que no és abortiva, s'ha de prendre com més aviat millor i no substitueix els mètodes anticonceptius regulars. L'educació sobre el seu ús ajuda a evitar mites, malentesos i permet a les persones prendre el control de la seva salut reproductiva de manera informada.

La pastilla de l'endemà, o anticonceptiu d'emergència, és un mètode utilitzat per prevenir l'embaràs després d'una relació sexual no protegida o en casos de que falli el mètode anticonceptiu habitual. En l'enquesta, un 63,3% dels alumnes van identificar correctament la seva funció. No obstant això, un 13,6% creuen erròniament que és un anticonceptiu d'ús regular, i un altre 13,6% pensen que és un anticonceptiu que causa pocs efectes secundaris. Finalment, un 9,1% dels estudiants consideren que es pot prendre sempre i que provoca molts efectes secundaris.

És essencial comprendre què és la pastilla de l'endemà per assegurar-ne un ús responsable. Aquest mètode no és abortiu i s'ha de prendre tan aviat com sigui possible després de la relació sexual per ser eficaç. És important destacar que no substitueix els mètodes anticonceptius regulars i que els efectes secundaris que crea són forts, com mal de cap, vòmits i marejos.

Sabeu on estan els punts per donar plaer a la dona i a l'home?

Gràfic 10: Quins són els punts de plaer de l'home i la dona? En blau són el penis, el clítoris, els testicles i la vulva. En verd són pits, coll, llavis, penis, vulva, clítoris, testicles i cuixa. En groc no ho sé. En vermell són els pits, el coll i els llavis.

Segons l'enquesta realitzada, un 69,6% dels estudiants creuen que els punts de plaer de l'home i la dona es limiten al penis, el clítoris, els testicles i la vulva. No obstant això, aquesta resposta és incorrecta. Els punts de plaer reals inclouen també els pits, el coll, els llavis i les cuixes, a més dels òrgans genitals esmentats. Aquesta resposta va ser seleccionada només per un 21,7% dels participants. Un 4,3% dels estudiants identifiquen com a punts de plaer els pits, el coll i els llavis, mentre que un altre 4,3% admeten que no ho saben.

És important reconèixer que els punts de plaer no es limiten únicament als genitals més comuns, com el penis, la vulva, els testicles i el clítoris. Altres zones com els pits, el coll, els llavis i les cuixes també poden ser erògenes, ja que qualsevol part del cos pot ser considerada una zona de plaer depenent de com es percebi l'estimulació. Comprendre aquesta diversitat és fonamental per a una vivència sexual plena i satisfactòria.

Gràfic 11: Pregunta sobre qui ha de tindre plaer durant les relacions sexuals. En color vermell han de tindre plaer les dues persones. En color groc només la dona. En color verd cap de les dues persones. En color blau només l'home.

L'anàlisi del gràfic revela que un 79,2% dels alumnes creuen que les dues persones implicades en una relació sexual haurien d'experimentar plaer, la qual és la resposta

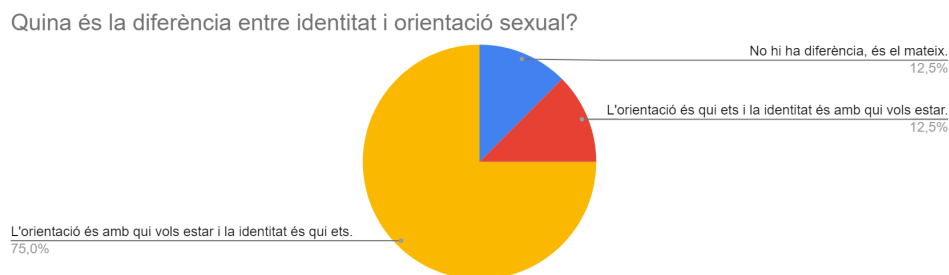
correcta. En contrast, un 8,3% dels participants consideren que només la dona ha de tenir plaer, també amb un altre 8,3% opina que cap dels dos hauria de tenir plaer. Per últim, un 4,2% dels estudiants creuen que l'home és qui hauria de tenir plaer durant les relacions sexuals.

Aquesta percepció majoritària reflecteix una comprensió adequada del plaer sexual com una experiència compartida que hauria de beneficiar ambdues parts involucrades.

Gràfic 12: Gràfic sobre què diries en el cas de mantenir una relació sexual i estar incòmoda/e. En groc, expressaria que em sento incòmode. En blau, no diria res. En vermell, fingiria que m'agrada.

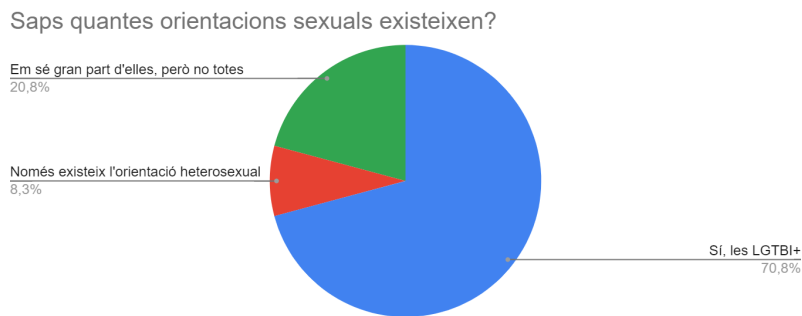
Una de les coses més importants durant una relació sexual és tenir comunicació entre les persones implicades. Davant una situació d'incomoditat durant l'acte sexual, segons els resultats del gràfic, un 87,0% de l'alumnat de 1r d'ESO expressaria el seu malestar a l'altra persona, mostrant així un comportament adequat. En canvi, un 8,7% no diria res, i un 4,3% fingiria que li agrada, la qual cosa és un enfocament erroni que podria prolongar la sensació d'incomoditat i fer que la persona se senti utilitzada.

Gràfic 13: Quina és la diferència entre identitat i orientació sexual? En color groc, L'orientació és amb qui vols estar i la identitat és qui ets. En color blau, no hi ha diferència. En color vermell, l'orientació és qui ets i la identitat és amb qui vols estar.

Els resultats del gràfic indiquen que un 75,0% dels estudiants consideren correctament que l'orientació es refereix a amb qui vols estar, mentre que la identitat

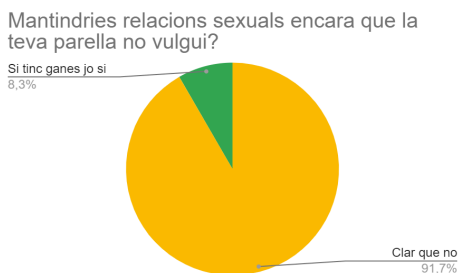
fa referència a qui ets. Això ens permet concloure que un 75,0% de l'alumnat comprèn la diferència entre aquests dos conceptes. D'altra banda, un 12,5% dels estudiants van pensar que no hi ha cap diferència i que ambdues coses són el mateix, mentre que un altre 12,5% creu erròniament que l'orientació defineix qui ets i la identitat amb qui vols estar.

Gràfic 14: Sobre quantes orientacions sexuals existeixen. En blau, les LGTBI+. En verd, sé gran part d'elles, però no totes. En vermell, només existeix l'orientació heterosexual.

Actualment, les orientacions sexuals i identitats de gènere es representen sota l'acrònim LGTBI+, que engloba diverses categories dins de la diversitat sexual i de gènere: L (Lesbiana), G (Gay), T (Transgènere), B (Bisexual), I (Intersexual) i el signe +, que inclou altres identitats de gènere i orientacions sexuals, com ara pansexuals, asexuals i queer.

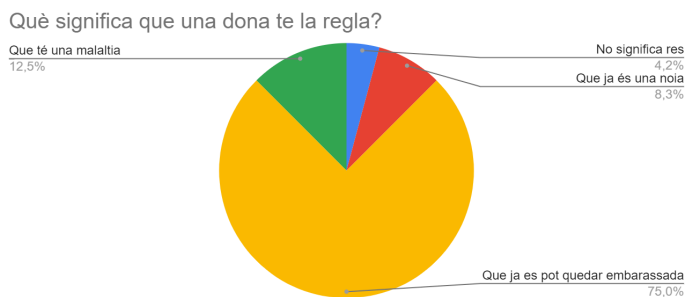
Pel que fa a la pregunta sobre les orientacions sexuals existents, un 70,8% de l'alumnat ha escollit la resposta correcta, identificant les identitats LGTBI+. D'altra banda, un 20,8% dels estudiants afirma conèixer la majoria de les orientacions, però reconeixen que no les coneixen totes. Finalment, un 8,3% dels adolescents considera erròniament que l'única orientació existent és l'heterosexual.

Gràfic 15: Mantindries relacions sexuals encara que la teva parella no vulgui? En groc, clar que no. En color verd, si tinc ganes sí.

Els resultats de la pregunta sobre si mantindrien relacions sexuals si la seva parella no desitgés participar-hi són els següents: un 91,7% dels alumnes afirmen que no mantindrien relacions en aquestes circumstàncies, mentre que un 8,3% dels estudiants afirmen que, si ells tenen desig, no els importaria que la seva parella no volgués participar-hi.

Malgrat que un 91,7% dels alumnes han escollit la resposta correcta i adequada, encara hi ha una petita minoria que no ho ha fet. Aquesta situació és molt seriosa, ja que obligar la parella a realitzar una acció que no desitja podria ser considerat una violació, a més de constituir una falta de respecte important, ja que es tracta la parella com un objecte al servei del propi benefici.

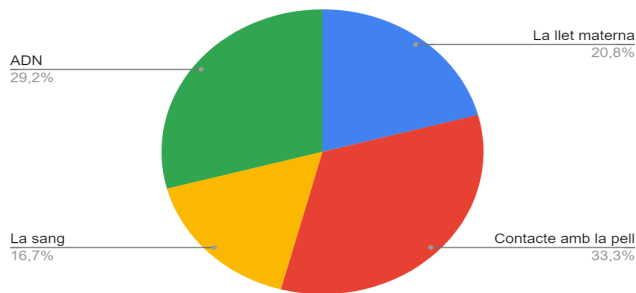

Gràfic 16: Gràfic sobre quin és el significat de la regla. Groc, que ja et pots quedar embarassada. Verd, que tens una malaltia. Vermell, que ja ets una noia. Blau, no significa res.

Per a un 75,0% dels estudiants de 1r d'ESO, la menstruació és la capacitat de la dona per quedar-se embarassada. No obstant això, un 12,5% dels alumnes creuen erròniament que la menstruació és un senyal de malaltia. Un 8,3% consideren que significa que ja s'ha convertit en una noia i un 4,2% afirmen que la menstruació no té cap significat.

Encara que el 75% dels estudiants han seleccionat la resposta correcta, el 25% restant presenta conceptes incorrectes sobre la menstruació. Aquesta situació reflecteix una manca significativa d'informació adequada, destacant la necessitat d'augmentar l'ensenyament d'educació sexual a les aules.

Les ITS no es transmeten a través de:

Gràfic 17: Sobre per on no es transmeten les ITS. En vermell, amb el contacte amb la pell. En verd, per l'ADN. En blau, a través de la llet materna. En groc, per la sang.

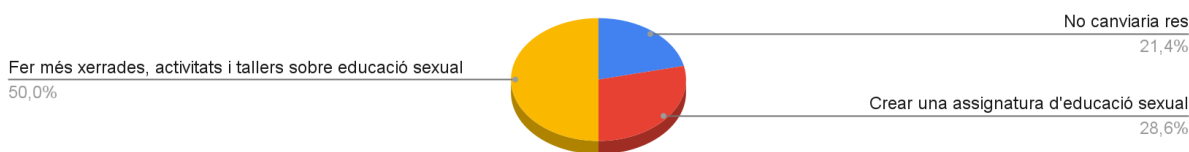
Segons les respostes de la pregunta 17, un 33,3% dels alumnes creuen incorrectament que les infeccions de transmissió sexual (ITS) no es poden transmetre a través de la pell. Aquesta afirmació és falsa, ja que certes ITS, com l'herpes, es transmeten per contacte directe entre les pells. Un 29,2% dels estudiants van seleccionar la resposta correcta, que afirma que les ITS no es transmeten a través de l'ADN. Un 20,8% van indicar que les ITS no es transmeten a través de la llet materna, cosa que és incorrecta, ja que certes malalties, com la sida, sí que es poden transmetre a través de la llet materna. Finalment, un 16,7% van afirmar erròniament que les ITS no es poden transmetre a través de la sang; això és incorrecte, ja que algunes ITS, com el VIH, poden ser transmeses a través de sang contaminada amb el patògen.

És essencial corregir aquestes errades, pel fet que les ITS poden ser greument perjudicials per a la salut.

6.2 Resultats del formulari

Gràcies a les respostes recollides a través del formulari, he pogut determinar si l'alumnat d'una de les classes de 1r d'ESO del meu institut, Esteve Terradas i Illa, considera que l'educació sexual que reben és completa. Això inclou si creuen que s'aborden tots els temes necessaris i si proposarien alguns canvis per millorar-la, com ara utilitzar metodologies més lúdiques o aprofundir en temes d'educació sexual que ells necessiten reforçar o que els interessin més.

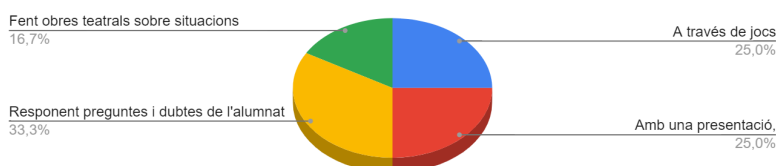
Què faries per millorar l'educació sexual del teu centre?

Gràfic 18: Què faries per millorar l'educació sexual del teu centre? En color groc, fer més xerrades, activitats i tallers sobre educació sexual. En color vermell, crear una assignatura d'educació sexual. En color blau, no canviaria res.

La primera pregunta del formulari abordava quins aspectes millorarien de l'educació sexual impartida a l'institut. Un 50,0% de l'alumnat considera que seria important realitzar més activitats, tallers i xerrades sobre educació sexual. Després un 28,6% dels estudiants opina que per millorar aquesta formació, s'hauria d'introduir com una assignatura més dins del currículum escolar. Finalment, un 21,4% creu que no cal fer cap millora en l'educació sexual que hi ha actualment a l'institut. En conclusió, una gran part de l'alumnat de 1r d'ESO considera que l'educació sexual necessita millores, a excepció del 21,4% que opina que no calen canvis.

Com t'agradaria que t'ensenyessin l'educació sexual?

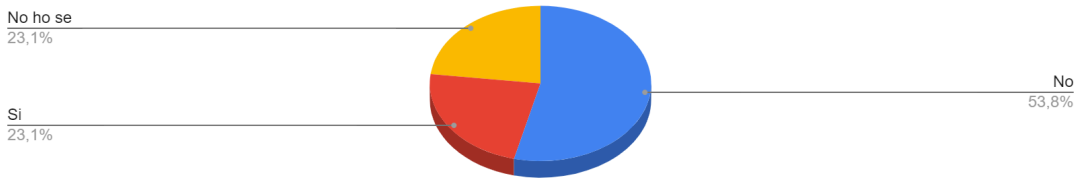

Gràfic 19: Gràfic sobre com li agradaria a l'alumnat que ensenyessin les classes d'educació sexual. En groc, responent preguntes i dubtes de l'alumnat. En vermell, amb una presentació. En blau, a través de jocs. En verd, fent obre teatrals sobre situacions.

La segona pregunta del formulari se centrava en com els agradaria que s'impartissin les classes d'educació sexual a l'institut. La metodologia que va rebre més suport, amb un 33,3% dels vots, va ser la de respondre preguntes i dubtes de l'alumnat. A continuació, hi ha un empat entre dues metodologies: un 25% va optar per l'ensenyament mitjançant jocs, i un altre 25% va preferir les presentacions. Finalment, un 16,7% dels vots es va decantar per ensenyar l'educació sexual a través d'obres teatrals que representin diferents situacions.

És important destacar que aquesta pregunta permetia selecció múltiple, de manera que l'alumnat podia marcar més d'una opció.

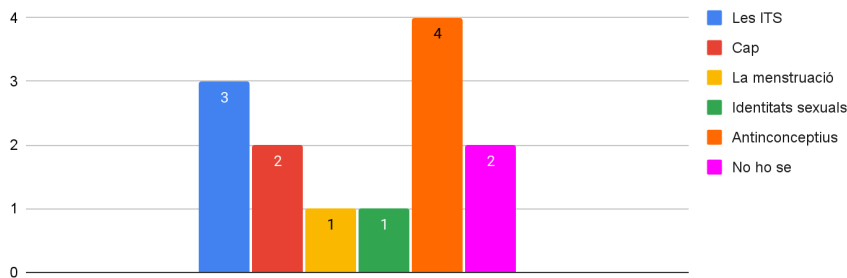
Creus que l'educació sexual que rebeu al vostre centre tracta tots els temes essencials?

Gràfic 20: Fa referència a si l'educació sexual que reben a l'institut tracta tots els temes essencials. En color blau, no tracta tots els temes. En color vermell, si els tracta tots. En color groc, no sé si tracte tots els temes.

La tercera pregunta del formulari analitzava si l'alumnat considerava que l'educació sexual del centre abordava tots els temes essencials. Un 53,8% dels enquestats va expressar que no es tracten tots els temes necessaris, com ara les ITS o el dret. Per altra banda, un 23,1% va respondre que sí que es tracten tots els temes essencials, mentre que un altre 23,1% va indicar que no sap si s'ensenyaven tots els temes o no.

Quins són els temes que et creen més curiositat, que t'interessen més o que menys saps?

Gràfic 21: Quins són els temes que et creen més curiositat, que t'interessen més o que menys saps? En blau: les ITS. En vermell: cap. En groc: la menstruació. En verd: les identitats sexuals. En taronja: els anticonceptius. En rosa: no ho sé.

Finalment, la quarta pregunta es referia als temes que generen més curiositat, interès o desconeixement entre l'alumnat. Quatre alumnes van respondre que el tema sobre el qual tenen menys coneixement i que més interès els crea és sobre els anticonceptius. Després tres estudiants van expressar que les ITS són un tema del qual no han rebut prou informació i els agradaria saber-ne més. A més, es va registrar un empat: dos alumnes van dir que no tenen cap curiositat ni dubte sobre cap tema, mentre que dos altres van indicar que no saben què els interessa o què els resulta més difícil en l'educació sexual. Finalment, un altre empat es va produir entre una persona interessada a aprofundir en la menstruació i un altre alumne que vol saber més sobre les identitats sexuals.

7. ENSENYAMENT A TRAVÉS DE LA DIVERSIÓ

Actualment, per assegurar que els adolescents estiguin atents, motivats i implicats en l'aprenentatge, és fonamental utilitzar mètodes didàctics atractius i dinàmics. Això inclou activitats pràctiques, debats, projectes col·laboratius i jocs educatius. En aquest context, he desenvolupat un prototip de joc anomenat EducaSex, dissenyat per a estudiants de 1r d'ESO, amb l'objectiu de proporcionar una classe entretinguda i educativa sobre diversos aspectes de l'educació sexual.

Per a la creació d'aquest joc, m'he basat en els resultats obtinguts a través del Kahoot, el qual reflecteix el nivell actual de l'alumnat de 1r d'ESO de l'Institut Esteve Terradas i Illa. A més, he utilitzat un formulari per investigar els temes d'educació sexual que l'alumnat coneix menys o que els susciten més interès i curiositat. També he analitzat les metodologies que els resulten més atractives i preferides.

7.1 Com es juga EducaSex

Objectiu:

L'objectiu principal d'EducaSex és ser el primer en aconseguir una carta de cada color, responant preguntes de diferents categories.

Materials:

- Un tauler dividit en caselles de colors, cada una representant una categoria.
- Fitxes per a cada jugador o equip, en total 5 fitxes.
- Cartes de preguntes, quatre cartes per categoria.
- Dau.

En l'annex està ajuntat el tauler (pàg 43) i les cartes de preguntes d'EducaSex (pàg 44-48).

Categories:

Cada color del tauler correspon a una categoria de preguntes:

- **Groc:** Preguntes sobre mites.
- **Blau:** Preguntes sobre identitat de gènere i orientació sexual.

- **Lila:** Preguntes sobre dret i comunicació en una relació sexo-afectiva.
- **Verd:** Preguntes sobre infeccions de transmissió sexual (ITS).
- **Taronja:** Preguntes sobre la prevenció d'infeccions de transmissió sexual (ITS) i mètodes anticonceptius.

Com jugar:

Preparació:

- Cada jugador o equip tria una fitxa.
- Col·loca totes les fitxes al centre del tauler.

Torn:

- Els jugadors tiren el dau al mateix temps. El jugador que obtingui el número més gran comença i el joc es desenvolupa en sentit de les agulles del rellotge.
- Els jugadors tiren el dau al seu torn per moure la fitxa pel tauler en qualsevol direcció. El número que surti al dau indica el nombre de caselles que poden avançar.
- Cada casella té un color que correspon a una categoria de preguntes.

Respondre preguntes:

- Després de moure la fitxa, el jugador ha de respondre una pregunta de la categoria del color en què ha caigut.
- Un altre jugador pren una targeta de preguntes i llegeix la pregunta corresponent al color de la casella.
- Si el jugador respon correctament, pot tirar el dau una altra vegada i continuar movent-se. Si falla, el torn passa al següent jugador.

Caselles especials (cercle):

- Hi ha caselles marcades amb un símbol especial (cercle) que permeten guanyar una carta. Si un jugador cau en una d'aquestes caselles i respon correctament, guanya la carta de la categoria corresponent, si no l'encerta no la guanya.

Final del joc:

- El joc acaba quan un jugador o equip aconseguix totes les cartes de cada categoria.

Norma especial:

Elecció de direcció: Els jugadors poden moure's en qualsevol direcció del tauler, cap endavant o cap enrere, podent dirigir-se cap a la categoria que prefereixin.

Informació especial:

En cada carta de preguntes hi ha una resposta que està en color verd, aquesta resposta és la correcta.

8. CONCLUSIÓ

Gràcies a la investigació portada a terme, podem arribar a les següents conclusions:

En primer lloc, des del punt de vista teòric, podem concloure que l'educació sexual hauria de ser un tema de gran importància en l'àmbit educatiu, ja que gràcies a ella podem aprendre a comunicar-nos, relacionar-nos, protegir-nos, saber qui som, què volem, com és el nostre cos i com actua ell en diferents etapes. També hem pogut observar que aquesta educació porta molt de temps lluitat contra barreres com els mites, la religió i les cultures, la política, la falta d'accés i una de les més perilloses i recents la tecnologia, ja que totes aquestes barreres provoquen que l'educació sexual no s'ensenyi, sigui un tabú o que gran part del que se sap d'ella sigui informació errònia. Finalment, vam observar que alguns països com França van incloure en les seves lleis educatives l'educació sexual integral, la qual cosa no va fer Espanya, ja que aquest país continua pràcticament igual que amb la llei de 1990 (LOGSE).

Després d'haver realitzat el marc teòric del treball, es va fer un Kahoot amb algunes preguntes bàsiques sobre educació sexual, en el qual s'avaluava el nivell de coneixement sobre educació sexual dels estudiants de 1r d'ESO de l'institut Esteve Terradas i Illa. Els resultats no va ser prou dolent, ja van mostrar coneixements bàsics en alguns temes d'educació sexual, com el dret i la comunicació. No obstant això, es van detectar confusions importants sobre barreres contra les ITS, transmissió d'ITS, i altres conceptes com el plaer i l'avortament. Aquestes dades responen a una part de la hipòtesi plantejada, la qual es que el coneixement sobre educació sexual que reben els alumnes de 1r d'ESO de l'institut Esteve Terradas i Illa és, efectivament, insuficient i incomplet. Aquestes dades confirmen parcialment la hipòtesi inicial: el coneixement que reben els alumnes de 1r d'ESO sobre educació sexual és, efectivament, insuficient i incomplet.

Respecte als resultats obtinguts al formulari, podem concloure que l'alumnat de 1r d'ESO pensa que l'educació sexual de l'institut necessita millores, com més xerrades, classes o activitats sobre aquesta educació. També pensen que l'educació sexual es podria ensenyar d'una manera més lúdica i tractant temes més variats i de

preferència a l'alumnat. Aquestes respostes contesten l'altra part de la hipòtesi: l'educació sexual que reben els estudiants és insuficient i incompleta.

Tant les dades obtingudes al Kahoot com les respostes del formulari posen de manifest la necessitat d'una educació sexual més integral, adaptada i profunda que respongui millor a les necessitats del seu alumnat.

Finalment per poder finalitzar la part pràctica es va realitzar un prototip joc lúdic sobre educació sexual anomenat EducaSex, el qual estava basat en les preguntes amb més errades del Kahoot i en els temes que causen més interès o dubtes a l'alumnat.

Acomiadem aquest recorregut sobre educació sexual amb l'esperança que el marc teòric i pràctic hagi convidat a reflexionar sobre la manca d'educació sexual que encara existeix en el nostre entorn i l'importància del seu ensenyament.

9. WEBGRAFIA

American Psychological Association. (2013, juliol 1). *Orientación sexual y identidad de género*. American Psychological Association.

<https://www.apa.org/topics/lgbtq/sexual>

Barchilón, M. (2021, febrer 23). *Educación Sexual Integral: aprender sobre sexo de forma global*. La Vanguardia.

<https://www.lavanguardia.com/vida/junior-report/20210217/6244493/educacion-sexual-integral-aprender-sobre-sexo-forma-global.html>

Barriuso, S., Heras, D., & Fernández, M. (2022, agost). *Análisis de programas de educación sexual para adolescentes en España y otros países*. *Educare*, 26(2), 1-21. <https://doi.org/10.15359/ree.26-2.18>

BBC News Mundo. (2013, abril 23). *Sexo para judíos ultraortodoxos*. BBC News Mundo.

https://www.bbc.com/mundo/noticias/2013/04/130422_manual_sexos_judios_ortodoxos_msd

BOE. (2022, març 30). *MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y FORMACIÓN PROFESIONAL*. BOLETÍN OFICIAL DEL ESTADO, 76. 41571 - 41789.

<https://www.boe.es/eli/es/rd/2022/03/29/217/dof/spa/pdf>

Cuesta, L. (2023, febrer 8). *Consentimiento sexual: el derecho a escoger qué, cómo y con quién*. Junior Report.

<https://junior-report.media/consentimiento-sexual-el-derecho-a-escoger-que-como-y-con-quien/#>

Díaz, J. (2024, febrer 7). *¿Cuáles son las ETS más comunes y cómo prevenirlas?*. Dr. Díaz Bermudez.

https://www.drdiazbermudez.com/cuales-son-las-ets-mas-comunes-y-como-prevenir-las_fb193176.html

Don, L., & Fox, J. (2022, noviembre 2). 1.9: *Anatomía y Fisiología Sexual Humana*. LibreTexts Español.

[https://espanol.libretexts.org/Ciencias_Sociales/Psicologia/Libro%3A_Psicolog%C3%ADa_\(Noba\)/Chapter_1%3A_Bases_Biol%C3%B3gicas_del_Comportamiento/1.9%3A_Anatom%C3%ADa_y_Fisiolog%C3%ADa_Sexual_Humana](https://espanol.libretexts.org/Ciencias_Sociales/Psicologia/Libro%3A_Psicolog%C3%ADa_(Noba)/Chapter_1%3A_Bases_Biol%C3%B3gicas_del_Comportamiento/1.9%3A_Anatom%C3%ADa_y_Fisiolog%C3%ADa_Sexual_Humana)

Fernández Fernández, D., Calvo González, S., & San Fabián, J. L. (2023). *La Educación Sexual como Contenido Curricular en la Formación Inicial del Profesorado*. *Revista Internacional De Educación Para La Justicia Social*, 12(2), 171–190. <https://doi.org/10.15366/riejs2023.12.2.010>

Fernández, V. (2018). *INFLUENCIA DE INTERNET EN LA EDUCACIÓN SEXUAL DE LOS ADOLESCENTES Y EL PAPEL DE ENFERMERÍA*.

<https://docta.ucm.es/rest/api/core/bitstreams/866db04e-cbc9-4ddb-a545-bcae85e3707b/content>

Formación Psicológica. (2017, setembre 24). *Las 7 creencias erróneas más extendidas sobre el sexo*. *Psicología y mente*. <https://psicologiaymente.com/sexologia/creencias-erroneas-sexo>

García, J. L. (2019, setembre 21). *EDUCACIÓN AFECTIVO-SEXUAL: Implicaciones sexuales y políticas*. Gaptain.

<https://gaptain.com/blog/educacion-sexual-implicaciones-sociales-y-politicas/>

HIVinfo. (2021, agosto 20). *Las fases de la infección por el VIH*. National Institutes of Health.

<https://hivinfo.nih.gov/es/understanding-hiv/fact-sheets/las-fases-de-la-infeccion-por-el-vih>

Lameiras, M. (2022, abril 26). *La (falta de) educación sexual en España*. The Conversation.

<https://theconversation.com/la-falta-de-educacion-sexual-en-espana-171862>

Linde, P. (2019, juny 6). *La epidemia de infecciones sexuales continúa: un millón de nuevos casos cada día*. El país.

https://elpais.com/elpais/2019/06/06/planeta_futuro/1559818673_703398.html

Londoño, E., & Casado, L. (2020, gener 28). *Abstinencia: la recomendación del gobierno de Bolsonaro a los adolescentes*. The New York Times.

<https://www.nytimes.com/es/2020/01/28/espanol/america-latina/bolsonaro-abstinencia.html>

Maestro, R. (2021, abril 8). *Los Amish en Estados Unidos: hábitos y costumbres culturales*. CONNECTING CULTURAL DIVERSITY.

<https://connectingculturaldiversity.com/cultura/diversidad-cultural-eeuu-amish/>

Marino, A. (2021, març 28). *El mapa de la maternidad adolescente en el mundo*. El orden mundial.

<https://elordenmundial.com/mapas-y-graficos/maternidad-adolescente-mundo/>

Mas, M. (2020). *Capítulo 92: Fisiología sexual*. McGraw Hill Medical.

<https://accessmedicina.mhmedical.com/content.aspx?bookid=2987&sectionid=254133483>

Mayo clinic. (2024, març 16). *Enfermedades de transmisión sexual (ETS)*. Mayo clinic.

<https://www.mayoclinic.org/es/diseases-conditions/sexually-transmitted-diseases-std/s/symptoms-causes/syc-20351240>

MedlinePlus. (2024, maig 7). *Infecciones de transmisión sexual*. MedlinePlus.

<https://medlineplus.gov/spanish/sexuallytransmittedinfections.html>

Nery, S. (2018, abril 7). *La influencia de la tecnología sobre la sexualidad humana*. Psicología y Mente.

<https://psicologiaymente.com/sexologia/influencia-tecnologia-sexualidad>

Pérez, M. (2021, maig 11). *La importancia de la comunicación en la sexualidad*.

Sayume Si.

<https://sayumesi.com/index.php/blog/entry/psicologia/comunicacion-en-la-sexualidad>

Planned Parenthood. (2024). *¿Qué es la orientación sexual?*. Planned Parenthood.

<https://www.plannedparenthood.org/es/temas-de-salud/orientacion-sexual/orientacion-sexual>

Repetto, A. (2022, octubre). *Definición de Educación Sexual*. Significado.com.

<https://significado.com/educacion-sexual/>

Rodríguez, I. (2023, noviembre 6). *Prosperidad sin lujos: ¿quiénes son y cómo viven los Amish de Pensilvania?*. Voz de América.

<https://www.vozdeamerica.com/a/prosperidad-sin-lujos-quienes-son-y-como-viven-los-amish-de-pensilvania-/7342285.html>

Rodríguez, L. (2022, febrer 1). *¿Cómo ha influido la tecnología en la sexualidad?*. La Mente Es Maravillosa.

<https://lamenteesmaravillosa.com/como-ha-influido-la-tecnologia-en-la-sexualidad/>

Significados, (2024, maig 31). *"Conservador"*. Significados.com.

<https://www.significados.com/conservador/>

SOLÁ, M. (2020, agost). *Guía básica sobre diversidad sexual y de género*. Instituto Navarro para la igualdad.

<https://www.igualdadnavarra.es/imagenes/documentos/-235-f-es.pdf>

UNESCO. (2023, abril 20). *Naciones Unidas publica un nuevo informe sobre educación sexual integral*. UNESCO.

<https://www.unesco.org/es/articulos/naciones-unidas-publica-un-nuevo-informe-sobre-educacion-sexual-integral>

UNESCO. (2023, setembre 27). *Educación integral en sexualidad: Para educandos sanos, informados y empoderados*. UNESCO.

<https://www.unesco.org/es/health-education/cse>

UNFPA. (2022, abril 4). *Salud sexual y reproductiva*. Fondo de Población de las Naciones Unidas. <https://www.unfpa.org/es/salud-sexual-y-reproductiva>

Vázquez, F., & Moreno, A. (1996). *Genealogía de la educación sexual en España*. De la pedagogía ilustrada a la crisis del estado del bienestar. *Revista de Educación*, 309,67-94.

<https://www.educacionfpydeportes.gob.es/dam/jcr:cd0ec1a6-6be2-46e9-b932-34de7b4f66d2/re3090300456-pdf.pdf>

Villalobos, P. R. (2019). *La educación sexual con perspectiva de género en la educación secundaria en México*. Universidad Autónoma de Aguascalientes. [file:///C:/Users/ordenador/Downloads/msahagun,+5-AT03-Paola+Villalobos+-+La+educaci%C3%B3n+sexual+153-167%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ordenador/Downloads/msahagun,+5-AT03-Paola+Villalobos+-+La+educaci%C3%B3n+sexual+153-167%20(2).pdf)

Citació d'imatges

- Figura 1: Font personal.
- Figura 2

Arnaugir. (4 maig 2014). *Esquema del sistema reproductiu femení*. Wikipedia. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Scheme_female_reproductive_system-ca.svg?lang=ca

- Figura 3

Blasco, A. (2013). *Aparell reproductor masculí*. Institut obert de Catalunya. https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Recursos/fp_apd_m02_/web/fp_apd_m02_htmlindex/WebContent/u1/a2/continguts.html

- Figura 4

García Rojas, A. (14 setembre 2022). *Clasificación de la orientación sexual y hechos científicos*. Susana Rodvan.

<https://www.susanarodvar.com/2022/09/14/orientacion-sexual/>

- Figura 5

Pradejoniensis . (16 juliol 2021). *Elementos de la identidad sexual*. Wikipedia.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Identidad_de_g%C3%A9nero.png

- Figura 6

Drugs. (s.d.). *Métodos de barrera para cunnilingus*. La república.
<https://larepublica.pe/sexualidad/2023/07/16/sexo-oral-como-protegerme-en-el-estimulacion-oral-de-una-its-barrera-latex-condon-atmp-1123680>

- Figura 7

Secretaría de Salud. (13 febrer 2019). *¿Cómo me pongo un condón masculino?*.
Gobierno de México.
<https://www.gob.mx/salud/articulos/usa-condon-disfruta-de-una-sexualidad-sana>

- Figura 8

Farmaadicta. (s.d.). *Síntomas de infección de transmisión sexual*. Farmaadicta.
<https://farmaadicta.com/salud/actualidad-sanitaria/sintomas-de-infeccion-de-transmission-sexual/>

- Figura 9

Eyemage. (s.d.). *Imagen de Amish, Familia y Desfile*. Pixabay.
<https://pixabay.com/es/photos/amish-familia-desfile-shiphewanna-738545/>

- Figura 10

Gutiérrez, G. (15 setembre 2017). *De niña a madre antes de tiempo* . El país.
https://elpais.com/elpais/2017/09/15/album/1505474289_592973.html

10. ANNEX

10.1 Tauler d'EducaSex

	Infeccions de transmissió sexual
	Prevenció ITS i mètodes anticonceptius
	Mites
	Identitat i orientació sexual
	Dret i comunicació

10.2 Cartes d'EducaSex

10.2.1 Mites

<h3>SITUACIÓ</h3> 	<h3>PREGUNTA</h3> 	<h3>CERT O FALS</h3>
<p>SITUACIÓ</p> <p>Un amic esmenta que "les relacions sexuals durant la menstruació no poden resultar en un embaràs." Què faries?</p> <p>a) "Li diria que té raó." b) "Li corregiria, perquè encara que és menys probable, l'embaràs encara pot ocórrer, ja que els espermatozoides poden viure diversos dies dins del cos." c) "Li explicaria que no et pots quedar embarassada, però sí que et pots contagiar d'una ITS."</p>	<p>PREGUNTA</p> <p>Quin és un mite comú sobre la sexualitat?</p> <p>a) Utilitzar dos preservatius és més segur que utilitzar un només. b) Les dones poden perdre la virginitat sense sagnar. c) La penetració és la pràctica sexual més plaent.</p>	<p>CERT O FALS</p> <p>Endevina que mites són falsos (F) i quins certs (C)</p> <ul style="list-style-type: none"> • La comunicació oberta és clau per a una vida sexual saludable. C • La sexualitat només es tracta de penetració. F • L'ús de protecció és important per a prevenir malalties i embarassos no desitjats. C • La grandària del penis determina el plaer sexual. F • Les dones no gaudeixen del sexe tant com els homes. F

<h3>CERT O FALS</h3> 	<p>CERT O FALS</p> <p>La "marxa enrere" (retira el penis abans de l'ejaculació) és un mètode anticonceptiu molt eficaç</p> <p>a) Cert b) Fals</p>
--	--

10.2.2 Dret i comunicació

<h3>SITUACIÓ</h3> 	<h3>PREGUNTA</h3> 	<h3>PREGUNTA</h3>
<p>SITUACIÓ</p> <p>La teva parella proposa canviar la protecció de les relacions sexuals. Què hauries de fer per a assegurar-te que tots dos esteu d'acord i us sentiu còmodes?</p> <p>a) Acceptar el canvi sense discutir-lo.</p> <p>b) Tenir una conversa oberta sobre el canvi proposat i acordar junts com continuar.</p> <p>c) Ignorar la proposta i continuar com abans.</p>	<p>PREGUNTA</p> <p>Quin dret tens respecte a la informació sobre malalties de transmissió sexual (MTS)?</p> <p>a) Dret a rebre informació detallada sobre els riscos d'MTS i com prevenir-les abans d'iniciar l'activitat sexual.</p> <p>b) Dret a decidir si l'altra persona ha de ser informat sobre les teves MTS sense discutir-ho amb tu.</p>	<p>PREGUNTA</p> <p>Quina és una pràctica clau per a assegurar una comunicació respectuosa i equitativa en una relació sexual?</p> <p>a) Assumir que saps el que l'altra persona vol sense preguntar.</p> <p>b) Escoltar, expressar les teves necessitats i respectar les necessitats de la teva parella.</p> <p>c) Evitar parlar de temes sexuals per a evitar conflictes.</p>
<h2>CERT O FALS</h2> 	<p>CERT O FALS</p> <p>Si una persona se sent pressionada per a tenir relacions sexuals, però accedeix per a evitar un conflicte, aquest consentiment és vàlid?</p> <p>a) Cert</p> <p>b) Fals</p>	

10.2.3 Identitat i orientació sexual

PREGUNTA

Quin és el terme utilitzat per a descriure a una persona que sent atracció romàntica i/o sexual cap a persones del seu mateix gènere i de gèneres diferents?

- a) Heterosexual
- b) Bisexual
- c) Asexual
- d) **Pansexual**

PREGUNTA

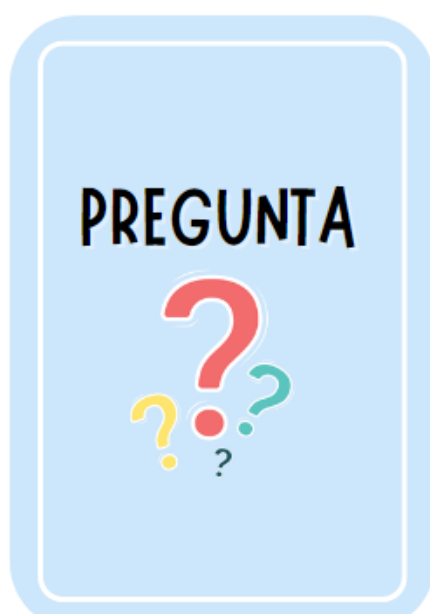
Què significa la sigla **LGBTQIA+?**

- a) **Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere, Queer, Intersexuals, Asexuals i més**
- b) Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere, Queer, Inclusius, Asexuals i més
- c) Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere, Queer, Inclusius, Altruistes i més

PREGUNTA

Què és la 'identitat de gènere'?

- a) L'orientació sexual d'una persona
- b) El sexe assignat en néixer
- c) **Com una persona se sent i s'identifica en termes de gènere**
- d) L'atracció romàntica o sexual que una persona sent cap a altres persones

PREGUNTA

Què és l'orientació sexual?

- a) La identitat de gènere d'una persona
- b) Com una persona se sent i s'identifica en termes de gènere
- c) **L'atracció romàntica o sexual que una persona sent cap a altres persones**
- d) La forma en què una persona es vesteix

10.2.4 Prevenció ITS i mètodes anticonceptius

PREGUNTA

PREGUNTA

PREGUNTA

PREGUNTA

Quins mètodes anticonceptius també ajuden a prevenir ITS?

- a) DIU
- b) **Preservatiu**
- c) Cirurgia esterilitzadora

PREGUNTA

Quin és el període, en hores, per què la píndola d'emergència sigui més eficaç després d'una relació sexual sense protecció?

- a) **12 hores**
- b) 24 hores
- c) 48 hores
- d) 72 hores

PREGUNTA

Quin dels següents és un anticonceptiu hormonal?

- a) Preservatiu
- b) DIU
- c) **Píndola anticonceptiva**
- d) Mètode de la temperatura

PREGUNTA

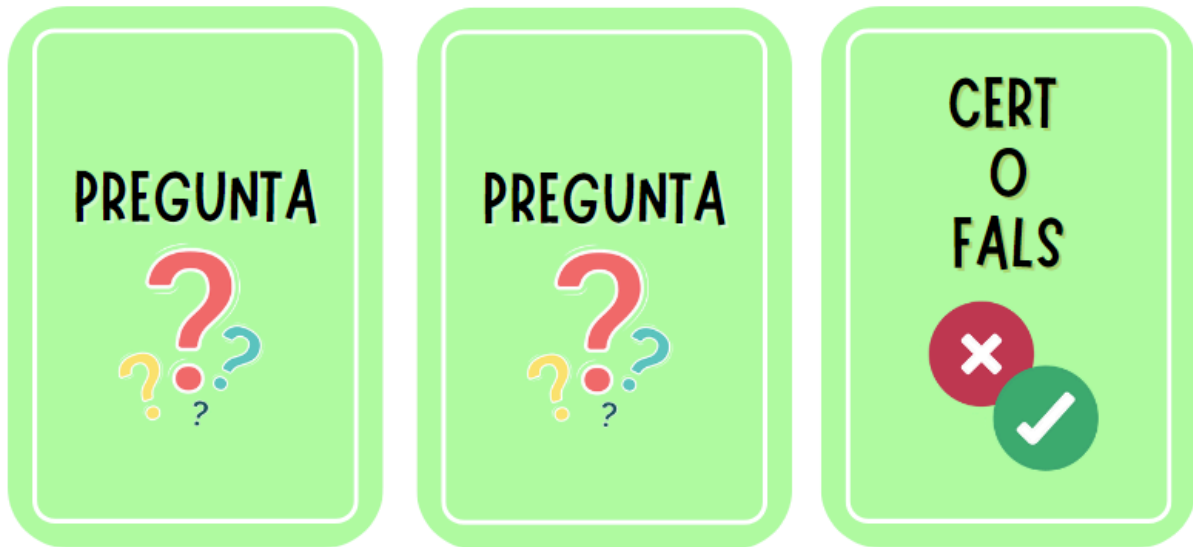

PREGUNTA

Quin és el principal objectiu de la píndola de l'endemà?

- a) **Prevenir l'embaràs després d'una relació sexual sense protecció**
- b) Protegir contra ITS
- c) Regular el cicle menstrual
- d) Millorar la fertilitat

10.2.5 Infeccions de transmissió sexual

PREGUNTA

És possible tenir una ITS i no saber-ho?

a) Sí, moltes ITS poden ser asimptomàtiques, cosa que significa que una persona pot tenir la infecció sense presentar símptomes evidents.

b) No, totes les ITS presenten símptomes evidents.

c) Sí, ja que mors directament.

PREGUNTA

Com es diagnostiquen i es tracten les ITS?

a) Ni es diagnostiquen, ni es poden tractar.

b) Les ITS es poden diagnosticar a través de proves de laboratori i es tracten amb antibiòtics o medicaments antivirals.

c) Es diagnostiquen a través del color dels ulls i es tracta amb unes gotes especials.

CERT O FALS

El sexe oral pot transmetre infeccions de transmissió sexual.

a) Cert
b) Fals

PREGUNTA

Quins són ITS?

- Hepatitis B i C
- COVID-19
- Tuberculosi
- Gastroenteritis
- VPH
- Herpes
- Gonorrea
- Grip

10.3 Formulari

Com milloraries l'educació sexual al teu institut?

B *I* U ↻ ✕

Hola, soc Núria Guerrero, de 1r de batxiller i estic fent el treball de recerca sobre l'educació sexual. Amb aquest formulari, a través de les vostres opinions, m'ajudareu a posar un granet de sorra per a poder millorar aquest ensenyament.

Què faries per millorar l'educació sexual del teu centre? *

Canviaries els temes tractats, la metodologia, no canviaries res ...

Text d'una resposta llarga

Com t'agradaria que t'ensenyessin l'educació sexual? *

- A través de jocs
- Amb una presentació
- Responent preguntes i dubtes de l'alumnat
- Fent obres teatrals sobre situacions

Creus que l'educació sexual que rebeu al vostre centre tracta tots els temes essencials? *

Les ITS, les orientacions i identitats sexuals, els mètodes d'anticoncepció, el respecte, la comunicació, l'anatomia, el dret...

Text d'una resposta llarga

Per últim, quins són els temes que et creen més curiositat, que t'interessen més o que menys saps, ja que potser no es tracten a l'aula. *

Text d'una resposta llarga

10.4 Kahoot

D'on has rebut més informació sobre educació sexual?

Marca todas las respuestas posibles

Institut	Família
Internet	Amics

Penseu que l'educació sexual encara és un tabú?

Marca todas las respuestas posibles

sí	no
una mica	

Cada quant de temps rebeu una classe sobre educació sexual a l'institut?

Marca todas las respuestas posibles

1 al mes	1 o 2 a l'any
1 cada 3 mesos	No rebem

Penses que amb la pornografia pots aprendre sobre sexualitat?

Marca todas las respuestas posibles

Sí	Una mica
No	Depèn

Què és una ITS?

▲ Infeccions de transmissió sexual	◆ Ictus en el testicle seminal
● Inflamació del tendó superior	■ Una marca de cotxe

Abans de tenir una relació sexual has d'explicar a l'altra persona si tens una ITS?

▲ Sí	◆ No
------	------

VIH VAGINOSIS
 IPH HERPES GENITAL
 HEPATITIS C
 SÍFILIS GONO COCO
 PAPILOMA
 MICO PLASMA

Quines són barreres de les ITS?

Marca todas las respuestas posibles

Sabeu que és la pastilla del dia de després?

☐ Anticonceptiu normal i corrent.	☐ Anticonceptiu d'emergència contra l'embaràs, després d'una relació sexual.
☐ Anticonceptiu que no causa molts efectes secundaris.	☐ Anticonceptiu que es pot prendre sempre i causa molts efectes secundaris.

Sabeu on estan els punts per donar plaer a la dona i a l'home?

☐ Sí, són el penis, el clitoris, els testicles i la vulva	☐ Sí, són els pits, el coll i els llavis
☐ No ho sé	☐ Sí, són pits, coll, llavis, penis, vulva, clitoris, testicles i cuixa

Durant les relacions sexuals qui ha de tindre plaer?

☐ L'home	☐ Tots dos
☐ La dona	☐ Cap dels dos

Que faries en el cas que estiguis mantenint una relació sexual i no estiguis còmoda/o:

☐ No diria res	☐ Fingiria que m'agrada
☐ Li diria	

Quina és la diferència entre identitat i orientació sexual?

☐ No hi ha diferència, és el mateix.	☐ L'orientació és qui ets i la identitat és amb qui vols estar.
☐ L'orientació és amb qui vols estar i la identitat és qui ets.	

Saps quantes orientacions sexuals existeixen?

▲ Si, les LGTBI+	◆ Només existeix l'orientació heterosexual
● Només em sé heterosexual, homosexual i bisexual	■ Em sé gran part d'elles, però no totes

Mantindries relacions sexuals encara que la teva parella no vulgui?

▲ Clar que si	◆ Segurament
● Clar que no	■ Si tinc ganes jo si

Què significa que una dona te la regla?

▲ No significa res	◆ Que ja és una noia
● Que ja es pot quedar embarassada	■ Que té una malaltia

Les ITS no es transmeten a través de:

▲ La llet materna	◆ Contact amb la pell
● La sang	■ ADN

